

Täysistunto

Torstai 20.4.2017 klo 16.00—19.45

3. Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Valtioneuvoston selonteko VNS 5/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 5/2017 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt päätetään hallintovaliokunnan mietinnön HaVM 5/2017 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Hallintovaliokunnan puheenjohtajan esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Ryhmäpuheenvuorokierrosta ei ole. Etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Keskustelu alkaa. — Hallintovaliokunnan puheenjohtaja Eerola.

Keskustelu

17.00 Juho Eerola ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eduskunnan käsiteltävänä on kautta aikojen ensimmäinen sisäisen turvallisuuden selonteko ja ensimmäinen sisäisen turvallisuuden selontekomietintö. Aiemmin sisäinen turvallisuus on mainittu, tosin vain ohimennen, parissa edeltävässä UTP-selonteossa. Sen vuoksi eduskunta onkin, ottaen huomioon sisäisen turvallisuuden yhteiskunnan kokonaisturvallisuudessa, edellyttänyt vastauksessaan vuoden 2013 valtiopäivillä, että hallituksen tulee antaa eduskunnalle vuoden 2017 loppuun mennessä kokonaisvaltainen, seikkaperäinen selonteko 1) sisäisen turvallisuuden tilasta, 2) sisäisen turvallisuuden, viranomaisten ja muiden toimijoiden toiminnan tuloksellisuudesta, 3) eri toimintojen kehittämistarpeista ja haasteista sekä 4) eri tehtävien edellyttämistä pidemmän tähtäimen taloudellisista voimavaroista ja resurssitarpeista.

Eduskunnalle on meneillään olevalla vaalikaudella annettu myös kaksi muuta turvallisuusselontekoa sisäisen turvallisuuden selonteon ohella: perinteinen UTP-selonteko ja parhaillaan puolustusvaliokunnassa käsiteltävänä oleva puolustuselonteko. On ollut tarkoitus, että nämä kolme selontekoa muodostavat yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden keskeisen viitekehyksen. Näiden kolmen selonteon uhkakuvat ovat monin osin varsin yhden-suuntaisia. Selontekojen erilaisista toimialakohtaisista lähtökohdista johtuen muuttuneen turvallisuusympäristön synnyttämät uhkakuvat eivät ole kuitenkaan täysin yhteneväisiä, vaan ne painottuvat toimialakohtaisesti tavoitteiden ja toimenpiteiden suhteen.

Suomen sisäinen turvallisuus on sidoksissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja muiden naapurivaltioidemme turvallisuustilanteisiin. Tilannekuva ja toimintaympäristö ovat no-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

peasti muuttuneet. Epävakaassa turvallisuustilanteessa kehityksen ennustettavuus on heikentynyt merkittävästi, eikä muutosta parempaan ole näköpiirissä. Uusien uhkatekijöiden taustasyyt liittyvät kriiseihin muualla: terrorismiin, laajaan Eurooppaan suuntautuvaan maahanmuuttoon ja valtioiden välisiin konflikteihin meille Suomeen ulottuvine vaikutuksineen. Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ovat monin tavoin toisiinsa kietoutuneita. Sisäisen turvallisuuden osalta on lisäksi koko ajan muistettava, että niin sanotut perinteisen sisäisen turvallisuuden tehtävät ovat edelleen hoidettavina. Ne eivät ole kadonneet yhtään minnekään.

Ei ole pelottelua sanoa, että Suomi ei enää ole mikään lintukoto, vaikka yleisellä tasolla muihin maihin verrattuna maamme on ainakin vielä suhteellisen rauhallinen maa. Silti vuositason kirjataan esimerkiksi noin miljoona rikosilmoitusta ja noin miljoona poliisin hälytystehtävää. Rikosilmoituksista noin puolet liittyy rikoslakirikoksiin ja hälytystehtävistä noin puolet kiireellisiin hälytystehtäviin. Päivää kohti tapahtumia riittää, ja kun mennään avuntarvitsijan puolelta tarkastelemaan tilannetta, kuva ei olekaan enää niin positiivinen kuin yleisellä tasolla ja etäältä papereista katsottuna saattaa joidenkin silmissä vielä näyttää.

On syytä huomata, ettei sisäisen turvallisuuden selonteko, osana tätä kolmen selonteon kokonaisuutta, ole niin sanotun arjen turvallisuuden selonteko vaan sisäisen turvallisuuden kovan ytimen selonteko, ja niin on ollut tarkoituksin. Mietinnössä toki tunnustetaan niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat turvallisuuteen, kuten syrjäytyminen, tuloerot, työllisyystilanne, äsken mainittu alkoholi- ja päihdepolitiikka, taloustilanne ja yhdenvertaisuus. Aihepiiri ei kuitenkaan voi olla liian laaja, jotta hallittu ja vaikutuksellinen työskentely on mahdollista. Kuten mietinnöstä ilmenee, varsin laajasta ja monitahoisesta kokonaisuudesta on tässä nyt kysymys, kun puhutaan sisäisen turvallisuuden niin sanotusta kovasta ytimestä.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta on arvioinut mietinnössään ensimmäistä sisäisen turvallisuuden selontekoa ja sisäisen turvallisuuden tilaa noin 30 vuoden aikajänteellä, painottaen analyysissään 2000-luvulla tapahtunutta, viimeaikaista kehitystä. Valiokunnan suorittama tarkastelu on ollut faktaperusteinen ja kaunistelematon.

Sisäisen turvallisuuden selonteko alkaa silloisen sisäministerin esipuheella, jossa tunnustetaan voimakas turvallisuusympäristön muutos ja sen myötä muun muassa tarve sisäisen turvallisuuden viranomaisten heikentyneen suorituskyvyn parantumiseen.

Selonteon ensimmäisessä luvussa kuvataan muuttuvaa toimintaympäristöä sekä Suomessa että Euroopassa. Lisäksi ensimmäisessä luvussa sisäministeriön hallinnonalan operatiiviset sisäisen turvallisuuden viranomaiset esittävät näkemyksensä sisäisen turvallisuuden tilasta ja tulevaisuudennäkymistä. Saadun selvityksen perusteella tarkastelu on kuitenkin tehty tosiasiallisesti vain ministeriötasolla, eikä esimerkiksi Poliisihallitus ole ollut tässä työssä mukana.

Selonteon toisessa luvussa edellä mainitut sisäasiainhallinnon viranomaiset kuvaavat niitä toimenpiteitä, joilla turvallisuusympäristön muutokseen ja ihmisten odotuksiin vastattaisiin. Tässä luvussa korostuu resurssien ja viranomaisiin kohdistuvien odotusten välinen epäsuhta.

Kolmannessa luvussa hallitus antaa oman vastauksensa edeltävien lukujen arviointeihin sisäisen turvallisuuden tilasta sekä esittää johtopäätöksensä selonteon jälkeen laadittavan sisäisen turvallisuuden strategian ja siihen liittyvän toimenpideohjelman pohjaksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Arvoisa puhemies! Odotukset selonteon suhteen ovat olleet suuret. Kuten mietinnöstä ilmenee, selonteko on kuitenkin osoittautunut suureksi pettymykseksi. Tilanteessa, jossa sisäisen turvallisuuden tilannekuva on muuttunut olennaisesti haastavammaksi, sisäministeriössä laaditun selonteon kehittämisenäkökulma on poikkeuksellisen ohut ja yleinen. Selonteon vastaus on kiteytettynä, että toiminta on muuttuneessa turvallisuustilanteessakin sopeutettava valtiontalouden kehyksiin, mikä merkitsee väistämättä turvallisuuden heikkenemistä.

Toki selonteossa on muutama kohta, joiden saatetaan tulkita tarkoittavan toimenpideehdotuksia:

Yksi niistä on tehtävien priorisointi. Selonteko ei kuitenkaan sisällä eduskunnan arvioitavaksi ehdotuksia, millä perusteella ja mitkä lakisääteiset tehtävät jätettäisiin hoitamatta.

Toinen ehdotus on viranomaisten teknologinen edelläkävijyys. Selonteon mukaan sisäisen turvallisuuden viranomaisten on oltava uusien teknologioiden käytön edelläkävijöitä jo vuonna 2020. Selonteossa ei kuitenkaan kerrota, kuinka se tehdään. Uusien ja luotettavien viranomaisjärjestelmien kehittäminen kestää vuosia, ja se maksaa. Poliisin noin kymmenen vuotta vireillä ollut ja yhä kesken oleva Vitja-hanke on esimerkki tietojärjestelmähankkeen vaativuudesta ja siitä, kuinka siinä voidaan epäonnistua. Toiseksi hankerahoitusta on kehyksissä leikattu, eikä uuden teknologian kehittämiseen ole siten rahaakaan.

Kolmas selonteon ehdotus on, että sisäministeriön johdolla laaditaan sisäisen turvallisuuden strategia ja toimenpideohjelma. Selonteossa eduskunnalle on siis annettu vastaus, että eduskunnan ulkopuolella laadittava ohjelma, jonka sisältöä eduskunta ei käsittele tai jonka sisällöstä eduskunta ei ole edes tietoinen, antaa suuntaviivat sisäisen turvallisuuden tulevaisuuden linjauksille. Näin asian laita ei mitenkään voi olla, vaan eduskunnan selonteon johdosta selontekomietinnössä antamat linjaukset muodostavat sisäisen turvallisuuden tulevaisuuden kehittämislinjaukset.

Selonteko lienee laadittu sisäministeriössä suhteellisen suppeassa virkamiesvalmistelussa ilman parlamentaarista katetta. Esimerkiksi parlamentaarinen seurantaryhmä olisi mitä todennäköisimmin varmistanut, että selonteko olisi vastannut eduskunnan lausumaan ja tarkastelu olisi koskenut koko sisäisen turvallisuuden kovan ytimen eli niin sanotun securityn viranomaiskenttää. Ainakin Tulli, syyttäjälaitos, tuomioistuimet ja Rikosseuraamuslaitos olisivat ilman muuta kuuluneet selonteon piiriin.

Selonteon tekstit vaikuttavat ainakin osin keskenään yhteensovittamattomilta. Vakavinta on, että eduskunnan toimeksiantoa ei ole otettu huomioon vaan eduskunnan hyväksymä lausuma selonteon sisällöstä on sivuutettu. Selonteon laadun lisäksi myös sen aikajänne poikkeaa kahdesta muusta edellä mainitusta turvallisuusselonteosta, joissa katsotaan tulevaisuuteen aina ensi vuosikymmenen puoliväliin saakka. Sisäisen turvallisuuden selonteon aikajänne on jäljellä oleva vaalikausi. Hallintovaliokunta on kuitenkin ottanut mietintöönsä saman ajallisen perspektiivin kuin UTP-selonteossa ja puolustuselonteossa eli tuonne ensi vuosikymmenen puoleenväliin saakka.

Arvoisa puhemies! Eduskunnan hallitukselle lausuman muodossa antaman toimeksiantannon tarkoituksena on ollut nimenomaan varmistaa, että turvataan keskeisten sisäisen turvallisuuden viranomaisten kyky ympärivuorokautisesti kaikkina vuoden päivinä hoitaa turvallisuusviranomaisten tehtävät asianmukaisesti. Kysymys ei ole viranomaisten vaan kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuustarpeista. Viranomaisten suorituskyky perustuu puolestaan aivan keskeisesti ihmisten työpanokseen lakisääteisten tehtävien hoitamisessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Mietinnössä arvioidaan poliisin tehtäviä ja edellytyksiä suojata ihmisten henkeä ja terveyttä vakavissa hälytystehtävissä sekä torjua ja selvittää rikoksia. Uusiin ughiin varautuminen vaatii lisäksi uudenlaista osaamista, kykyä ja lainsäädäntöä. Nykymenolla poliisi tulee avuksi yhä harvemmin ja yhä useampi rikos jää selvittämättä. Rajavartiolaitoksen tulee kyetä huolehtimaan itsenäisesti rajaturvallisuudesta, Hätäkeskuslaitoksen on kyettävä välittämään apua hädässä oleville, pelastuslaitoksen on puolestaan pystyttävä huolehtimaan omista pelastustehtävistään, ja niin edelleen.

Selontekomietintö sisältää monipuolisen analyysin lisäksi johtopäätöksiä, joista keskeinen koskee viranomaisten toimintakyvyn palauttamista asianmukaiselle tasolle muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Heikentynyt ja heikentyvä suorituskyyky on pidemmän ajan jatkoa. Siitä ovat vastuussa monet hallitukset — ei pelkästään tämä hallitus, edustaja Adlercreutz. On selvää, ettei kenelläkään ole aihetta ihmetellä, miten tämä nyt sitten on mahdollista, jos ja kun todella vakavaa tapahtuu.

Hallintovaliokunta on selonteon puutteiden vuoksi joutunut mietintöä laatiessaan tekemään erittäin mittavan työn, jotta eduskunnan lausumassa mainitut yhteiskunnan turvallisuuden kannalta olennaiset seikat eivät jäisi ilman analyttistä tarkastelua.

Arvoisa puhemies! Sisäinen turvallisuus on suomalaisen yhteiskunnan kivijalka. Sen ylläpitäminen on nimenomaan valtion vastuulle kuuluva tehtävä. Nyt kivijalka, jonka perusteella maamme on ollut muun muassa ulkomaisille yrityksille turvallinen sijoittautumiskohde, uhkaa murentua. Kerran menetettyä on vaikea saavuttaa uudelleen.

Mietintö sisältää yleisen tilannekuvaa, selontekoa, turvallisuustilannetta ja kansalaisten turvallisuudentunnetta koskevan osion ohella poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Hätäkeskuslaitoksen osalta viranomaiskohtaisen tarkastelun niiden suorituskyyvystä kehityskulkuineen, johtopäätökset kehitysnäkymistä sekä toimenpide-ehdotukset valtion keskeisiin tehtäviin kuuluvan sisäisen turvallisuuden asianmukaiseksi ylläpitämiseksi. Pelastustoimen osalta tarkempi analyysi tehdään maakuntauudistukseen liittyvän erillisen lakiehdotuksen valiokuntakäsittelyssä. Tältä osin asiantuntijakuuleminen on hallintovaliokunnassa jo käynnistetty. Puolustusvoimien rooli sisäisen turvallisuuden tärkeänä virka-apuviranomaisena on saanut mietinnössä myös oman osionsa. Selonteon ulkopuolelle jääneitä Tullia, syyttäjälaitosta, tuomioistuimia ja Rikosseuraamuslaitosta on tarkasteltu tiivistetysti.

Tämän lisäksi on teemoittain arvioitu etenkin uusia uhkia ja niiden torjuntaa. Näitä teemoja ovat muun muassa laajamittainen maahanmuutto Eurooppaan ja siihen liittyvät uhat, terrorismi ja väkivaltaiset äärioliikkeet, järjestäytynyt rikollisuus ja sitten vielä hybridiuhkien kokonaisuus, johon kuuluvat tässä yhteydessä hybridivaikuttaminen, kyberuhat ja informaatiovaikuttaminen.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta toteaa loppuyhteenvedossaan, että sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimintaedellytyksiin ja suorituskyykyyn on monitahoisesti vaikuttanut heikentävästi taloudellisesta tilanteesta johtunut, useiden vaalikausien aikana tapahtunut resurssien leikkaaminen. Sisäistä turvallisuutta ja sen tunnetta heikentävät perinteisten uhkien lisäksi uudet uhkatekijät muuttuneessa maailmassa. Epäkohdat ovat korjattavissa määrätietoisin toimenpitein.

Valiokunnan mietintöön sisältyy lausuman muotoon laadittu kannanottoehdotus kansalaisten turvallisuuden ja turvallisuudentunteen ylläpitämiseksi sekä yhteiskunnan suojaamiseksi. Tehtyjen toimenpiteiden välitarkastelun suorittamiseksi ennen seuraavaa selontekokierrosta 2020-luvulla tarvitaan hallitukselta kirjallinen selvitys tehdyistä toimenpiteistä vuoden 2020 loppuun mennessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Lopuksi: Suomalaisen yhteiskunnan kivijalan, sisäisen turvallisuuden, ylläpitämisessä on kysymys kaikkiaan varsin pienistä taloudellisista panostuksista: 1 000 poliisia maksaisi noin 60 miljoonaa. Sen lisäksi tulee huolehtia siitä, että lainsäädäntö on ajan tasalla, jotta sekä perinteisiin että uusiin ughiin kyetään vastaamaan asianmukaisella tavalla. Lisäksi on olennaista, että henkilöstön ammattitaitoa kehitetään koulutuksella myös uusien vaatimusten edellyttämällä tavalla. Hallintovaliokunnan mietinnöstä ilmenevät kehittämistoimet ulottuvat pisimmillään aina ensi vuosikymmenen puoliväliin saakka, ja töihin on ryhdyttävä välittömästi.

17.16 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Maamme turvallisuusympäristö on muuttunut aiempaa huonommaksi. Kansainväliset konfliktit ja kriisit eri puolilla maailmaa heijastuvat nopeasti kotimaamme turvallisuuteen. Vastakkainasettelut lisääntyvät ja väkivaltaiset ääriliikkeet voimistuvat. Turvallisuusympäristömme muutos on niin nopeaa, että vain vuosi sitten tehdyn sisäisen turvallisuuden selonteon jälkeenkin tilanne on heikentynyt. Tapahtumat naapurimaissamme koskettavat, emmekä voi ummistaa silmiämme. Jotta kansalaisten turvallisuus voidaan taata, viranomaisten on kyettävä vastaamaan sekä uusiin että vanhoihin ughiin.

Suomen hallitus on tunnistanut tapahtuneen muutoksen. Ensi viikolla hallituskauden puolivälitarkastelussa käydään läpi hallitusohjelman toteutumista ja sovitaan tarvittavista lisätoimista. Turvallisuus on päätetty nostaa yhdeksi painopisteeksi. Turvallisuustilanne edellyttää meiltä monia toimia. Sekä viranomaisten toimivaltuuksiin liittyviä lainsäädäntötoimia että turvallisuusviranomaisten suorituskykyä ja määrärahasoa on tarkistettava vastaamaan muuttunutta turvallisuustilannetta. Muutokseen vastaaminen on omissa käsissämme — pelkästään puhumalla emme voi jatkaa.

Sisäministeriössä valmistellaan useita toimia sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi. Keväällä valmistuu laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa valmisteltu sisäisen turvallisuuden strategia ja toimenpideohjelma. Tiedustelulainsäädännön mietinnöt ovat juuri valmistuneet ja lähtemässä lausunnoille, pelastustoimen uudistus ja maakuntien varautumistoiminnan kehittäminen etenevät, hybridiuhkiin vastataan entistä paremmin ja niin edelleen.

Millaisia nämä uhkakuvat sitten ovat, mistä niitä turvallisuusuhkia kumpuaa?

Globaali turvallisuustilanne on heikentynyt, eikä se voi olla vaikuttamatta Suomeen Euroopan unionin itäisenä rajavaltiona. Lukuisat tutkijat ovat yhtä mieltä siitä, että monimuotoinen polarisaatio on yhteiskuntamme kasvava ongelma. Varsinkin nuorten miesten syrjäytyminen näyttää nopeasti yleistyvän, ja kehityksellä on varmasti myös turvallisuusheijastuksia. Olenkin todennut monessa yhteydessä, että syrjäytyminen on tämän maan suurin sisäisen turvallisuuden uhka.

Yhteiskuntamme sinänsä positiivinen moniarvoistumiskehitys tuottaa myös arvojen sirpaloitumista ja vastakkainasettelujen lisääntymistä. Maahanmuutto on ikääntyvälle Suomelle tärkeä voimavarakysymys, mutta sillä on myös turvallisuusvaikutuksia. Kaupungistumisen myötä harvaan asuttujen alueiden väestö on yhä harvemmassa ja myös turvallisuusviranomaisten palvelut kaukana.

Teknologian kehitys on Suomen tulevaisuudelle keskeistä, mutta tälläkin sektorilla on kyettävä vastaamaan uusiin turvallisuustarpeisiin, nimittäin kyberrikollisuus ja merkittävältä osin sosiaalisen median kautta tapahtuva informaatiovaikuttaminen edellyttävät viranomaisilta uutta suorituskykyä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Terrori-iskun riski ei välttämättä ole Suomessa oleellisesti kasvanut, mutta sellaisen vaikutus kansalaisten turvallisuudentunteeseen olisi järjestyttävä. Siksi vahvistuvat ääriiliikkeet ja ideologiat edellyttävät viranomaisilta intensiivistä seurantaa, jonka mahdollistamiseksi siviilitiedustelun toimivaltuudet ja voimavarat on varmistettava. Kaikki tämä on kyettävä toteuttamaan tilanteessa, jossa maamme julkisen talouden tilanne on edelleen haasteellinen.

Arvoisa puhemies! Esitän kiitokseni hallintovaliokunnalle sen erittäin huolellisesti laaditusta ja perusteellisesta valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selontekoa koskevasta mietinnöstä. Kiitokset samalla kaikille asiasta lausuneille. Hallintovaliokunta näkee muuttuneen tilanteen erittäin hyvin. Hallintovaliokunta on mietintöä valmistellessaan tarkastellut erittäin huolellisesti lukuisten sisäisen turvallisuuden mittarien ja indikaattorien viimeaikaista kehitystä. Hyvä niin.

Hallintovaliokunta ansaitsee erityisen kiitoksen siitä, että se kiinnittää voimakkaasti huomiota turvallisuusympäristömmme laaja-alaiseen monimutkaistumiseen ja sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden rajojen häviämiseen. Halu tuoda tämä seikka selvästi esiin on ohjannut myös selonteon laadintaa, ja siksi se nimenomaisesti toteaa: "Sisäisen turvallisuuden supistuvat resurssit ovat ristiriidassa turvallisuusviranomaisten lisääntyvien ja monimutkaistuvien tehtävien, kansalaisten odotusten sekä toimintaympäristön nopean muutoksen kanssa."

Arvoisa puhemies! Käynnistin viime vuoden elokuussa sisäisen turvallisuuden strategian ja toimenpideohjelman valmistelun. Asettamispäätöksessä todetaan, että strategian tulee perustua laajaan turvallisuusnäkökulmaan, ja siinä korostetaan sitä, että tulevaisuuden sisäinen turvallisuus edellyttää syvää ja sitoutunutta yhteistyötä niin eri viranomaisten kuin kansalaisjärjestöjen, lähiyhteisöjen, elinkeinoelämän ja lukuisten muiden toimijoiden kesken. Juuri valmistumassa olevassa strategiassa näitä asioita siis käsitellään ja painotetaan yhteistyötä, ja siihen liittyvä toimenpideohjelma korostaa monialaisen yhteistyön tärkeyttä, mutta samalla ne tuovat esiin väistämättä sen tosiseikan, että turvallisuuden monimuotoistuksessa viranomaisilla on oltava tehtäviensä hoitamisen edellyttämät toimivaltuudet, suorituskyvyt ja voimavarat.

Arvoisa puhemies! Ihan lopuksi: Suomi on monella mittarilla mitattuna yksi maailman turvallisimmista maista. Meidän on pidettävä huoli siitä, että näin on myös jatkossa. Kaikilla, niin viranomaisilla kuin päättäjilläkin, on oltava yhteinen, realistinen käsitys muuttuvasta turvallisuustilanteesta. Samalla on varmistettava viranomaisten toimivaltuudet ja suorituskyky sekä muut riittävät resurssit. Me täällä eduskunnassa tunnistamme aiempaa vaikeammaksi käyneen tilanteen, ja siksi onkin aika tehdä päätöksiä sen puolesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää vastauspuheenvuoroja V-painiketta painamalla.

17.22 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallintovaliokunnan mietintö on hyvin avoin arvio sisäisen turvallisuuden tilanteesta siitä syystä, että valiokunta on ollut jo pitkään hyvin huolissaan sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimintaedellytyksistä tässä hyvin muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämä mietintö asettaa riman hyvin korkealle — toisaalta nyt ensi viikon puoliväliriiheen mutta ennen kaikkea sitten tätä selontekoa seuraavaan strategiatyöhön ja sitä seuraavaan toimeenpa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

nosuunnitelmaan. Hallitus on vastaamassa näihin huoliin, mutta olennaista tietysti olisi pitkäjänteisyys yli vaalikausien niin tavoite-, toiminta- kuin resurssisuunnittelussa, ja oikeastaan ministerin suuntaan tulee sitten kysymys tästä pitkäjänteisyydestä: miten näette, onko meillä mahdollisuus nyt lähteä resursoimaan sisäisen turvallisuuden viranomaisten toiminta ja [Puhemies koputtaa] yleensä toiminta yli vaalikausien?

17.24 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen saanut istua hallintovaliokunnassa nyt jo kuuden vuoden ajan ja haluan heti tähän keskustelun alkuun kiittää hallituspuolueita ja muita oppositiopuolueita erittäin hyvästä työskentelyilmapiiristä. Meillä oli poikkeuksellisen hyvä työskentelyilmapiiri, joka näkyy myös tässä hallintovaliokunnan mietinnössä rehellisyytenä, avoimuutena ja kykynä katsoa ongelmia suoraan silmiin. [Antero Laukkanen: Pitää paikkansa!] Tällaista parlamentarismia itsenäisyyden juhluvuotena kaipaa tietenkin muihinkin asioihin.

Arvoisa ministeri, nyt on viime vuosina herätty näkemään tämä kokonaisturvallisuus kokonaisuutena, ei ainoastaan osina. Sisäinen turvallisuus ja ulkoinen turvallisuus muodostavat kaksi keskeistä turvallisuuden kenttää. Näiden väliin jää kuitenkin hybridin mentävä aukko. Olen tästä asiasta puhunut jo useamman vuoden, koska olen saanut toimia myös kuuden vuoden ajan puolustusvaliokunnan jäsenenä ja varapuheenjohtajana. Tänään pyöräytin asiasta blogin, ja kysynkin ministeriltä: olisiko syytä rakentaa [Puhemies koputtaa] kokonaisturvallisuutta niin, että yhdistettäisiin poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien asiat kokonaisuudeksi?

17.25 Kari Kulmala ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tullia ei mielletä yleensä sisäistä turvallisuutta tuottavaksi organisaatioksi, mutta sitä se on mitä suurimmassa määrin. Toiveenani onkin, että Tulli siirretään jatkossa sisäministeriön alaisuuteen mahdollisimman pian. Esitutkintaviranomaisena Tulli on erikoistunut ja keskittynyt ulkomaan liikenteessä tapahtuvien rikosten estämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen. Nämä jos mitkä kuuluvat sisäiseen turvallisuuteen. Toimivat tulliselvitysjärjestelmät ovat perusedellytys jatkossa Tullin valvonnan ja rikostorjunnan toimintaedellytysten varmistamiseksi, ja toivottavasti tämä uudistus saadaan pikaisesti maaliin saakka. Tulli on joutunut sopeuttamaan toimintaansa jo pidemmän ajan, ja heiltä valtion tuottavuusohjelmien leikkaukset on laitettu toimeen jo etupainotteisesti. Tänä vuonna Tulli vähentää henkilöstöä noin 80 henkilöllä, mikä on erittäin huolestuttava suuntaus sisäisen turvallisuuden toimijalle. Kysynkin ministeri Risikolta: onko Tulli tulevaisuudessa sisäasiainministeriön alainen organisaatio?

17.26 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on hyvä yhtyä edustaja Karin puheenvuoroon hallintovaliokunnan hyvästä työskentelyhengestä — se on todellakin lähestulkoon kokonaisturvallisuutta edistävä — ja myöskin edustaja Kulmalan puheenvuoroon Tullin tilanteesta.

Puhumme paljon sisäisen turvallisuuden resursseista ja vajeesta, syystäkin. On tärkeää, että kokonaisturvallisuuden murroksessa pystymme turvaamaan riittävät viranomaisresurssit, mutta se ei kuitenkaan riitä. Yhtä tärkeää on myös katsoa sitä, että pystymme vähentämään palvelutarvetta, ja sitä, miten kykenemme panostamaan näihin ennalta ehkäiseviin palveluihin. Kysyisinkin ministeriltä: kun sisäisen turvallisuuden strategiaa ollaan yhteistyössä eri ministeriöiden kanssa viemässä eteenpäin, niin miten sisäministeriö tukee

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

tätä työtä, että pystymme myös vähentämään poliisien palvelutarpeen jatkuvaa kasvua tässä kokonaisturvallisuuden murrostilanteessa?

17.27 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos hallintovaliokunnan puheenjohtaja Eerolalle hyvästä alustuksesta ja sisäministeri Risikolle hyvästä puheenvuorosta.

Nostaisin edelleen esiin sitä, että vaikka tämä selonteko itsessään on jo tehtävänannolla rajattu sisäministeriön toimialaan, niin meidän tarvitsisi löytää tässä salissa joitakin uusia keinoja edistää kokonaisturvallisuutta juurikin näiden niin sanottujen pehmeiden keinojen avulla näiden perinteisten turvallisuusnäkökulmien, kuten poliisin, lisäksi. Kysyisinkin sisäministeri Risikolta: Olisiko sisäministeriöllä mahdollisuutta miettiä joitain uusia väyliä tai kanavia siihen, miten me voisimme huomioida paremmin sellaiset turvallisuushaasteet, jotka eivät ole sitä niin sanottua kovaa turvallisuussuhkaa? Viittasitte itsekkin syrjäytymisen olevan yksi pahimpia ongelmiamme. Voisiko sisäministeriöllä olla joitain uusia avauksia?

17.28 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitoksia valiokunnan jäsenille, kaikille, hyvästä yhteistyöstä. Tämä oli hyvä puristus meiltä kaikilta.

Kiinnittäisin huomiota myös tähän verotuksen tulopuoleen, kun on paljon tullut viestiä, nimenomaan ammattiautoilijoilta, tämmöisestä laittomasta kabotaasiliikenteestä, mikä on lisääntymään päin ollut. Verotuloja menetetään, kuskit ajavat jopa 3 euron tuntipalkalla, tai heillä on isot polttoainetankit, mistä he myyvät polttoainetta täällä Suomessa ja huolehtivat siitä, että se on heidän palkkansa. Me olemme jonkun verran ottaneet kantaa siihen raskaan liikenteen valvontaan. Kysynkin ministeriltä: onko tämmöistä suunnitelmaa, millä tavalla tehostetaan tätä suomalaista raskaan liikenteen valvontaa tuolla maanteilla ja näin turvattaisiin nimenomaan suomalaisen työn ja suomalaisen liikenteenharjoittajan mahdollisuudet pärjätä kilpailussa kansainvälisten [Puhemies koputtaa] autojen kanssa?

17.29 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tämän selonteon äärelä ja myös lähestyvän puoliväliriihen edellä joudumme pohtimaan sitä, minkä hintaiseksi arvioidaan suomalaisten turvallisuus. Ja huolestuttavaa on se, että tässä aivan viimeisen vuodenkin aikana tämä turvallisuudentunne on tutkitusti heikentynyt. Mietinnössä todetaan, että 100 lisäpoliisia maksaisi 6 miljoonaa euroa, 1 000 lisäpoliisia 60 miljoonaa euroa. Kyse ei siis ole mistään suurista ja mahdottomista summista, että saadaan tämä poliisimäärä kohdalleen. Kun äskeisellä kyselytunnilla myönsitte sen, että alkoholilain muutos merkitsisi 300 lisäpoliisin palkkaamista, niin kysyn: Eikö tuo laki kannattaisi jättää säätämättä, jättää ne vahvat oluet ja siiderit sinne Alkon hyllyille? Aiotteko esittää tätä puoliväliriihessä? Samoin kysyn teiltä: mikä on tuo [Puhemies koputtaa] lisäpoliisien määrä, jota aiotte esittää?

17.30 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Haluan osaltani myöskin kiittää hyvää työtä tämän selonteon suhteen ja myöskin mietinnön osalta.

Siinä mietinnössä puhutaan ja myöskin sisäisen turvallisuuden selonteossa puhutaan kohtalaisen paljon maahanmuutosta ja keskitytään tähän paperittomien kysymykseen. Tätä kysymystä voi lähestyä monella tavalla, toisaalta pohtia sitä, miten kielteisen päätöksen saaneet saadaan poistettua maasta, tai sitten pohtia sitä, miten yritetään pitää heidät yhteiskunnan sisällä sillä aikaa, kun he maassa ovat. Edellinen hallitushan poisti tämän tila-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

päisen oleskeluluvan, ja siinä yhteydessä nähtiin selvänä riskinä se, että tämä mahdollisesti kasvattaa harmaata taloutta ja ajaa nämä ikään kuin yhteiskunnan ulkopuolelle, ja nyt selvästi on käynyt juuri näin. Oletteko, arvoisa ministeri, pohtinut sitä, tulisiko tätä ongelmaa lähestyä toiselta kantilta ja ottaa taas käyttöön tilapäiset oleskeluluvat ja [Puhemies koputtaa] sillä tavalla pitää heidät yhteiskunnan sisällä?

17.32 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! UTP-selonteko, puolustusselonteko ja tämä sisäisen turvallisuuden selonteko — ehkä niiden yhtäaikaisuutta kannattaa jatkossa miettiä, ne nivoutuvat niin vahvasti toisiinsa.

Kiitosta hallitukselle ja ministerille pitää antaa siitä, että nopeasti muuttuneessa turvallisuustilanteessa tehdään ratkaisujakin nopeasti. Hallitus on nostanut aivan oikein painopisteekseen turvallisuuden, niin sisäisen kuin ulkoisenkin turvallisuuden. Resurssit ovat tässä tärkeitä, kun puhutaan poliisista, Rajasta, Puolustusvoimista, pelastuslaitoksesta kuten myös Tullistakin, mutta myös kannustan toimivaltuuksien ajantasaistamiseen niin tiedustelulainsäädännön kuin päätöksentekoprosessienkin osalta.

Olen tyytyväinen siihen, että ministeri nosti jälleen esille tuon syrjäytymisen ja eriarvoistumisen. On erittäin tärkeää, että jokainen suomalainen kokisi tämän maan puolustamisen arvoiseksi mutta myös maaksi, joka pitää meistä jokaisesta huolta.

17.33 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että sisäisestä turvallisuudesta keskustellaan. Olemme nähneet Euroopassa viime vuosina oikeisto-radikalismia, väkivaltaista sellaista, Suomessakin kouluampumisia ja sitten väkivaltaista jihadismia, jossa nämä taistelijat ovat sitten iskeneet. On Brysseliä, Pariisia, Nizzaa, Berliiniä, Lontoota, Tukholmaa, Pietaria — kaikissa iskut ovat suunnilleen kuin Isisin käsikirjasta.

Nyt kysymys on, miten ihmisiä tällaiseen rekrytoidaan, miten näitä vierastaistelijoita ja muita rekrytoidaan. Näyttäisi siltä, että tämä tulee kuin pisara kerrallaan. Se voi olla vieraantumista, se voi olla väärää uskonnollista opetusta kellarimoskeijoissa, se voi olla erilaista koulukiusaamista, se voi olla rasismin kokemista, syrjäytymisen kokemista, marginalisaatiota. Monenlaiset asiat voivat myöskin työntää ihmistä tällaiselle hyvin valitettavalle uralle. Tässä minusta se ainoa vastaus on luottamusyhteiskunta, jossa kaikki otetaan mukaan, mutta myöskin sellainen luottamusyhteiskunta, jossa viranomaisten ja kansalaisten keskustelu näistä asioista [Puhemies koputtaa] käy hyvin.

17.34 Veera Ruoho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän hallitusta siitä, että turvallisuus on nostettu tulevan puoliväliriihen kärkeemoihin.

Haluan kyllä kommentoida heti tuohon edustaja Adlercreutzin ehdotukseen, että kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneelle annettaisiin tilapäinen oleskelulupa, että näen sen kyllä täysin vääränä signaalina ja jopa myös, että se romuttaa koko järjestelmää. [Anders Adlercreutz: Se oli käytäntö ennen!]

Vuodesta toiseen poliisille annetaan alimitoitettu budjetti, jota korjaillaan juuri sen verran, että irtisanomisiin ei tarvitsisi mennä. Olisi mielenkiintoista tietää, kuinka paljon maksaa teettää virkamiehillä kaksi kertaa vuodessa viikkokaupalla laskelmia siitä, paljonko sillä hetkellä tarvitaan rahaa, että selvittää kyseinen toimintavuosi. Meidän poliisin toive on, että hallitus [Puhemies koputtaa] kykenisi vahvistamaan poliisille riittävän rahoituksen vaikkapa kolmeksi seuraavaksi vuodeksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

17.35 **Sirpa Paatero sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä lukee, että "sisäinen turvallisuus on demokratian ja hyvinvointiyhteiskunnan kivijalka", niin minä ajattelen tämän toisinpäin. Ajattelen niinpäin, että demokratia ja hyvinvointiyhteiskunta on meidän sisäisen turvallisuutemme kivijalka siitä syystä, että kun katsoo esimerkiksi MTS:n vuosittaista tutkimusta, jossa kysytään ihmisiltä, mikä heille aiheuttaa turvattomuutta, se on eriarvoistuminen ja työttömyys. [Eduskunnasta: Maahanmuutto!] Sen takia tämä kysymys ministereille: tietenkin sen lisäksi, että puhutaan kovan turvallisuuden resursseista, mitkä ovat ne keinot, jotta meidän eriarvoistuminen ei lisäännä ensi viikon kehysneuvotteluissa?

Toinen huoleni on se, että poliisi, Tulli ja Raja elikkä meidän PTR, hyvä, vahva yhteistyö, joka on ollut Suomen maine ja jolla on selvitty monista hankalista tilanteista, kaikkien toimijoiden mukaan heikkenee näillä resursseilla. Olemmeko tuhoamassa hyvän mallin toimia Suomessa?

17.36 **Elsi Katainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella arvokas asia, että sisäinen turvallisuus on vihdoinkin nostettu sille kuuluvaan paikkaansa tämän selonteon muodossa, kun vihdoinkin viimein tämä laajan turvallisuuden käsite on totta ja tunnustettu myös täällä meillä.

Sipilän hallitushan on antanut tällä vaalikaudella nämä kolme selontekoa turvallisuuteen liittyen, ja nämä kaikki kolme yhdessä varmasti antavat vahvan selkänöjan meidän yhdessä tässä muuttuneessa tilanteessa vastata näihin kysymyksiin.

Kuten edustaja Parviainen korosti, on muistettava, että sisäinen turvallisuus ei ole pelkästään operatiivisten viranomaisten toimintaa. Tässä ovat nämä sosiaaliset asiat nousseet, syrjäytyminen muun muassa, monella tavalla jo esiin. Ja kysyisinkin ministeriltä: miten itse koette, onko yli sektorirajojen käyvä kanssakäynti riittävää, jotta se edistäisi meidän sisäistä turvallisuuttamme?

17.37 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajavartiolaitos on meillä erinomainen viranomaisresurssi siinäkin mielessä, että heillä on myös poliisin ja tarvittaessa sotilaan valtuuksia käytössään, ja Rajavartiolaitos hoitaa vuosittain noin 600 poliisitehtävää, 1 300 etsintä- ja pelastustehtävää ja myöskin 600 ensihoitotehtävää. Elikkä erityisesti, kun maamme on harvaan asuttu ja laaja, Rajavartiolaitoksen merkitys korostuu. Ja olisinkin kysynyt ministeriltä: Millä tavalla nyt tulevassa kehyksessä otetaan huomioon, että Rajavartiolaitoksen resurssit säilyvät? Ja kun tiedetään, että esimerkiksi raja-valvonnasta on vähennetty noin nelisenkymmentä prosenttia henkilöstöä, miten tässä huomioidaan tämä, että Rajavartiolaitoksella on myös näitä muita avustavia viranomaistehtäviä ja että he muodostavat tällaisen täydentävän resurssin?

17.38 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos kaikille hallintovaliokunnassa edustettuina olleille puolueille. Tämä työ on ollut varmasti kansalaistenkin suuntaan luottamusta herättävä, koska turvallisuusasioissa — olkoot ne ulkoista, sisäistä tai vaikkapa hybridiä turvallisuutta — pitää antaa kansalaisille kristallinkirkas, selkeä viesti siitä, että näissä asioissa politikointi on vähemmällä ja meillä on yhteinen näkemys siitä, miten asiat pitää hoitaa. Ja sen takia on tärkeää, että sisäisessä turvallisuudessa täällä menetellään samaa hyvää yhteistyöhenkeä noudattaen kuin myös ulko- ja turvallisuuspolitiikan selonteossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Kiitos myös Paula Risikolle, sisäministerille, joka on hallituksen sisällä saanut nostettua tämän nyt hallituksen yhdeksi kärkihankkeeksi. Haluaisin kysyä: Kuinka kansainvälistä yhteistyötä voitaisiin vielä vahvistaa, jotta kotimaan puolella sisäinen turvallisuus vahvistuu? Eikö se ole päivä päivältä yhä tärkeämpi asia?

17.39 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos myös ministeri Risikolle, että hän otti esille tämän syrjäytymisen ja myöskin sen, miten tärkeää on, että esimerkiksi poliisiin rekrytoidaan monimuotoisesti eri etnisistä taustoista olevia ihmisiä. Ja tähän liittyen haluaisin yhtyä myös poliisiylijohtaja Kolehmaisen huoleen vihapuheen lisääntymisestä. Ajattelen, että meillä olisi nyt tarvetta todellakin löytää tällaisia turvallisuutta lisääviä ja luottamusta lisääviä toimia. Yksi olisi sellainen, että myöskin poliisiin voitaisiin rekrytoida enemmän eri etnisistä taustoista. Joskus nämä rekrytoinnin esteet ovat hyvinkin yksinkertaisia, mutta niitä pitää selvittää. Esimerkiksi Norjassa huomattiin, että useiden maahanmuuttotaustaisten henkilöiden este oli esimerkiksi uimataito, ja kun he ryhtyivät opettamaan uimataitoja poliisikoulussa, se avasi hyvin monelle naiselle ja miehelle, joilla oli eri etniset taustat, sitten mahdollisuuden ryhtyä poliisiksi. [Puhemies koputtaa] Onko tällaista ajateltu, että selvitetään näitä esteitä rekrytoinnille?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Laukkanen, Raatikainen ja Tolvanen. Sen jälkeen ministerin vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen otamme toisen kierroksen.

17.41 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun lukee tätä selontekoa, niin valiokuntien antamissa lausunnoissa kerta toisensa jälkeen todetaan, että tähän resurssivajeeseen, joka tässä tulee esiin, on puututtava. Kun nyt ymmärtää ja näkee sen, että hallituspuolueiden edustajat johtavat näitä valiokuntiakin, jotka tämän resurssivajeen toteavat, niin vilpittömä kysymys ministeri Risikolle: mistä kenkä puristaa, kun hallitus ei löydä näitä rahoja tähän, jota kansakunta kuitenkin pitää yhtenä tärkeimmistä rahoituksen kohteista?

17.42 Mika Raatikainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitokset ministeri Risikolle, kun hän mainitsi, että poliisin rekrytoinnissa tullaan pitämään nämä vaatimukset samalla korkealla tasolla, missä ne ovat olleetkin. Toivottavasti myös kielitaitovaatimukset tullaan pitämään sillä tasolla, missä ne ovat tällä hetkellä. [Eva Biaudet: Myös ruotsin kieli!] — Ilman muuta, också svenska. [Eva Biaudet: Ja, bra!]

Yksi asia, mikä minua on ihmetyttänyt: Minä olen nyt yli 30 vuotta ollut poliisina mutta kolme vuotta ollut eduskunnassa, ja täällä nyt kolme vuotta on huudettu, että poliisille pitää antaa rahaa, pitää antaa lisää voimavaroja ja resursseja — aivan sama, onko kommunisti, oikeistolainen, vaalea, tumma, lyhyt vai pitkä. Ihmettelen vähän, mikä tämä eduskunnan tehtävä on: jos täällä päätetään, että annetaan, täällä allokoidaan rahat ja varat, ja mitään ei tapahdu, niin missä ne oikeasti päätetään? Tämä on tämä kysymys. — Kiitoksia. [Eva Biaudet: Te olette hallituksessa!]

17.42 Kari Tolvanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aluksi haluan kiittää hallintovaliokuntaa hyvästä mietinnöstä. Jaan täysin ne huolet, joita siinä on resursseista, ja poliisihan tarvitsisi esimerkiksi 50 miljoonaa heti hätäapua. Sitten haluan kiit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

tää ministeriä hyvästä toiminnasta, kun hän nosti kärkihankkeeksi tämän sisäisen turvallisuuden tai turvallisuusasiat yleensä.

En kuitenkaan ihan halua moittia tätä selontekoa, koska se on kuitenkin aika historiallinen. Se on puolustusselonteon kanssa yhdessä tehty, niissä on paljon yhtymäkohtia. Se on ihan perusteltu. Tehdään strategiaa ja toimeenpanosuunnitelmia, ja näin pitää olla. Me pääsemme tässä hyvin eteenpäin.

Mutta tähän juontaa juurensa jo viime kaudelle. Olin puheenjohtajana parlamentaarisessa työryhmässä, jossa edustaja Kari oli varapuheenjohtajana. Me halusimme tämmöisen selonteon panna alulle, mutta halusimme myös, että rahoitus olisi pitkäjänteisempää kuin yhden vaalikauden, ja se ei nyt vielä toteudu. Haluaisin kysyä ministeriltä, kun tiedän, että te teette jopa ihmeitä: millä ihmeellä te saisitte nyt tehtyä niin, että tämä rahoitus olisi pidempi kuin kaksi vuotta, eli se jatkuisi seuraavalle vaalikaudelle ja kädestä suuhun eläminen loppuisi?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten ministeri Risikko, 5 minuuttia.

17.44 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Menen vähän suurin piirtein siinä järjestyksessä kuin näitä kysymyksiä tuli. Kiitoksia ensiksikin erinomaisen hyvistä kysymyksistä. Ne olivat napakoita ja selkeitä, ja kyllä meillä yhteinen tahto näyttää olevan, ja minä olen sen kyllä jo aikaisemminkin vaistonnut, mutta minusta tuntuu, että täällä on turvallisuuspuolue nyt koolla. Ei ole mitään oppositio—hallitus-vastakkainasettelua, vaan yhdessä me teemme turvallista Suomea. Pitkäjänteisyys on yksi sellainen todella tärkeä asia, jota pitäisi saada eteenpäin. Olen samaa mieltä teidän kanssanne, että siihen meidän pitää satsata, että tämä tällainen saattaen vaihto seuraavalle hallitukselle on varmistettu. Sen eteen tehdään työtä.

Kokonaisturvallisuus-käsite nousi teillä monessakin yhteydessä, ja se on hyvä asia. Sanoitte, että siinä on kuitenkin hybridin mentävä aukko. Se on totta. Viime aikoina on näistä hybridiuhkista alettu puhua, ja se on eräällä lailla tiedostettu, tunnustettu ja tunnistettu. Sen eteen ollaan tekemässä työtä. Esimerkiksi Rajavartiolaitos on tekemässä lainsäädäntöä nimenomaan näitä hybridiuhkia varten. Me olemme saaneet myöskin monien eri maiden yhteishankintana tällaisen hybridiosaamiskeskuksen, joka on perustettu Suomeen. Hieno asia. Siinä meillä on paljon osaamista. Olen samaa mieltä kanssanne, että poliisin, Rajan, Puolustusvoimien ja Tullin pitää yhdessä tehdä meidän kokonaisturvallisuuttamme ja nimenomaan yhteen hiileen puhaltaen ja paljon paljon enemmänkin vielä voitaisiin sitä yhteistyötä tehdä. Tulli nostettiin täällä yhdeksi turvallisuusviranomaiseksi, ja sitähan se toden totta on. Olen kanssanne samaa mieltä siitä, että sen paikka mielestäni olisi sisäministeriön alaisena, mutta ymmärrän oikein hyvin sitten niitäkin näkökulmia, jotka ovat toista mieltä tästä asiasta, ja se keskustelu varmasti jatkunee, siitähan on selvitysikin tehty.

No sitten täällä peräänkuulutettiin näihin turvallisuushaasteisiin hieman joitain uusiakin avauksia. Kyllähän meillä koko ajan tulee tällaisia uusia uhkia, ja niistä pitää sitten ottaa koppia ja ennakoida. Otetaan nyt esimerkiksi nämä hybridiuhkat, eihän niistä puhunut vielä oikeastaan viisi vuotta tai kaksi vuotta sitten kukaan. Nythän vasta on alettu ymmärtää, mitä tämä tällainen monitahovaikuttaminen oikein onkaan, ja on herätty siihen. Se on sitä uutta, samoin kyberuhkat ja tällaisen väärän tiedon levittäminen. Ne ovat aivan jotain sel-laista merkillistä, johonka me olemme nyt törmänneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Mutta sitten meillä on näitä tällaisia jo niin sanottuja vanhoja uhkia elikkä syrjäytyminen, joka teidänkin puheissanne oli hyvin pitkälle. Mitä syrjäytymiseen liittyviä uusia avauksia voisi tehdä, niin kyllä minä peräänkuuluttaisin tätä monisektoraalista yhteistyötä ja esimerkiksi sitä, että tieto välittyisi. Meillä on jonkin verran tietosuojaongelmia siinä, että tieto ei välity riittävästi viranomaiselta toiselle. Ymmärrän senkin, miksi se ei välity, koska on kysymys henkilökohtaisista tiedoista, mutta me emme välttämättä tiedä jostain henkilöstä, joka apua tarvitsisi. Erityisesti nuorten kohdalla meillä on se ongelma. Me olemme kehittäneet tätä Ankkuri-mallia sisäministeriössä, eli poliisi, nuorisotyöntekijä, psykiatrinen sairaanhoitaja ja sosiaalityöntekijä yhdessä ottavat nuorisorikollisia, jotka tarvitsevat apua, lähtevät miettimään tällaista monisektoraalista auttamista. Siitä on hyviä havaintoja, ja hyvästi sitä on nyt levitettykin eri puolille Suomea. Minä sanoisin, että uusien avauksien pitää liittyä nyt erityisesti syrjäytymiseen, koska meillä on sitä niin paljon, ja kun täällä puhuttiin vierastaistelijoista ja niitten rekrytoinneista, monta kertaa kyllä syrjäytymisen saattaa todella olla ensiaskel tähän vierastaistelutoimintaan.

Turvallisuuden tunnehan meillä todella on hyvä. Luottamus viranomaisiin on hyvä. Poliisi on saanut 96 prosentilta kansalaisista tunnustusta, pelastuspuoli 98 prosentilta, niin että kyllä meillä viranomaisiin luotetaan. Mutta sitä työtä pitää koko ajan tehdä, jotta se saadaan pysymään, ja sitä kautta se turvallisuuden tunne tulee. Mutta kaikki tällaiset tapahtumat, mitä meidän ympärillämme on tapahtunut, ovat vieneet turvallisuuden tunnetta.

Laittomasti maassa olevista totesitte tämän, että tilapäinen oleskelulupa on poistettu. Olen kyllä sitä mieltä, että kun se aikoinansa poistettiin, niin sille oli kyllä hyvä perustelu. Emme voi lähteä sillä tavalla, jos joku ei suostu lähtemään — jos on lainvoimainen päätös ja hän ei suostu lähtemään — että me hänelle antaisimme tällaisen tilapäisen oleskeluluvan. [Eva Biaudet: Ei aina ole kysymys siitä, että hän ei halua!] Ensiksikin se olisi tilanne, jollaista muissa maissa ei ole. Miksi Suomi pitäisi tällaista lupaa, koska jos meillä kuitenkin terveydellisistä syistä tai muuten on joku kriittinen tilanne, ettei voi ihminen matkustaa, niin silloinhan järjestetään niin, ettei hänen tarvitse lähteä sillä hetkellä juuri. Mutta tilapäinen oleskelulupa on poistettu, enkä kannata sen palauttamista. Suomi olisi ainoita maita, jossa tällainen olisi. [Eduskunnasta: Hyvä! — Puhemies koputtaa]

Sitten ihan lyhyesti vielä sanon Rajavartiolaitoksesta: Painopiste itärajaan. EU-velvoitteet on pakko hoitaa. Resurssivaje on kova, ja yksin rahalla ei selvitä, pitää myöskin priorisoida ja tehdä työnjakoa. Sitten kv-yhteistyö on erittäin tärkeä, hybridikeskuksessa sitä jo tehdään, EU-areenoilla tehdään. Siviilikriisinhallinnassa meillä olisi paljon annettavaa muille maille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten on mahdollisuus pyytää jälleen vastauspuheenvuoroja, ja vastauspuheenvuorot aloittaa edustaja Zyskowicz.

17.50 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi on maailman turvallisim maa, ja meidän pitää yhdessä toimia niin, että se on sitä jatkossakin, sillä ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden takaaminen kansalaisille on valtiovallan yksi kaikkein keskeisimmistä tehtävistä. On hieno asia, että hallitus on tässä puoliväliriiheen valmistautuessaan ottanut turvallisuuden vahvistamisen yhdeksi kaikkein keskeisimmäksi tavoitteeksi. Kokoomuksen eduskuntaryhmä antaa vahvan tukensa ministeri Risikolle, kun hän pyrkii puoliväliriihessä turvaamaan tämän sektorin voimavarat. Toisenlaisissa olosuhteissa tehdyt liian tiukat budjettikehykset lähivuosille eivät saa olla esteenä tarpeellisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

lisävoimavarojen päättämiseksi. Voimavarojen lisäksi tarvitaan meidän turvallisuusviranomaisillemme kaikki ne valtuudet, joita oikeusvaltioissa [Puhemies koputtaa] voidaan viranomaisille antaa.

17.51 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä turvallisuus on tärkeä teema, ja on hienoa, että myös arjen turvallisuus nousee täällä keskiöön. Sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi myös lausunnon tästä valtioneuvoston selonteosta, ja totesimme, että tämä on suppea, mutta näinhän tässä lausumassa esitettiin, että tällainen sisäministeriön alainen selvitys tehdään.

Haluaisin nostaa esille kyber- ja hyperturvallisuusasiat, erityisesti sairaalamailman, joka on erittäin tärkeä asia, kun puhumme turvallisuudesta — että ihmiset voivat saada apua ja hoitoa ilman pelottavia uhkakuvia. Ajatelkaapa, millaista olisi, jos sairaalaan isketään tai sairaalat kaatuvat.

Haluaisin nostaa esille myös toimenpideoitteen, jonka tein liittyen ikääntyneiden turvallisuuden parantamiseen. Nyt kun sisäisen turvallisuuden strategiaa päivitetään, niin millä tavalla, hyvä ministeri, huomioitte esimerkiksi nämä juurikin arjen turvallisuuteen, syrjäytymiseen liittyvät teemat, kuten ikääntyneiden ihmisten turvallisuuden parantamisen? Laittomasti maassa olevat [Puhemies koputtaa] voivat ruokkia turvattomuutta, ja heidät pitää palauttaa, poistaa maasta.

17.52 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä kun on keuhutu tätä selontekoa, niin minä kannustaisin siirtämään pitkät valot päällä katseen ja keuhut tähän mietintöön, koska selonteko on virkamiestyöryhmän tekemä työ. Itse sain olla ulko- ja turvallisuuspoliittisen seurantaryhmän jäsen ja myös puolustuspoliittisen selonteon seurantaryhmän jäsenenä nyt jo kohta kahden vuoden ajan, mutta siinä työssä, jos missä, olisi tarvittu myös parlamentaarista näkyä tänne sisäisen turvallisuuden selonteon puolelle. En pelkästään toivo vaan oikeastaan suorastaan rohkenen jopa vaatia, että kun tulevaisuudessa tehdään uusi sisäisen turvallisuuden selonteko, niin tälle työlle perustetaan oma parlamentaarinen seurantaryhmä, niin arvokkaassa asiassa tällä hetkellä olemme kiinni.

Tiedustelulakityöstä on annettu työryhmän esitys, jossa ehdotetaan tiedusteluvaliokunnan perustamista. Kun mainitsin tämän oman blogini, niin [Puhemies koputtaa] rohkenen esittää ministerille toiveen vilkaista esitystäni myös tästä blogin puolelta edelliseen puheenvuoroon liittyen.

17.53 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tartuin ministerin kommenttiin siitä, että luottamus viranomaisiin Suomessa on edelleen hyvä. Tähän liittyen: Nämä kielteiset turvapaikkapäätökset ovat saaneet muun muassa kirkon liikkeelle ja jopa piispat ovat kritisoineet näitä kielteisiä turvapaikkapäätöksiä, on vaadittu väliaikaista oleskelulupaa ja niin edelleen, ajatteleminen lainkaan sitä, että todennäköisesti viranomaisilla on ollut erittäin hyvät ja perustellut syyt tehdä kielteinen turvapaikkapäätös. Eli kirkko jopa arkkipiispan johdolla on lähtenyt kritisoimaan ja jopa murentamaan luottamusta virkamiesten ja viranomaisten päätöksentekokykyyn. Arvoisa ministeri, mitä meidän pitäisi tästä ajatella?

17.54 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä ministerikin otti esiin nämä hybridiuhat, ja muutkin ovat niistä puhuneet, ja tuli mieleen, että kun

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

hybriduhan luonnehan on sellainen, että se on jotain uutta, sellaista, jota ei vielä välttämättä olla ennen koettu ja johon ei välttämättä olla osattu valmistautua, niin mahdollinen pahantahtoinen toimija varmasti osaa myöskin tutkia Suomen lainsäädäntöä ja selvittää, onko siellä esimerkiksi aukkoja viranomaisten välillä, siten että toimivaltuudet esimerkiksi eivät ole sellaisia, että ne siirtyvät saumattomasti viranomaiselta toiselle. Kysyisinkin: otetaanhan tämä asia huomioon, kun lainsäädäntöä kehitetään, siis se, että esimerkiksi tehtävien siirto poliisilta Puolustusvoimille on jouhevaa, molempiin suuntiin? Myös Rajavartiosto tulee huomioida ja myös Tulli. Kuten on puhuttu täällä, että Tullin olisi syytä olla SM:n alaisuudessa, niin se olisi erittäin kannatettavaa tässä suhteessa, sillä mahdollisessa kriisitilanteessa olisi [Puhemies koputtaa] erittäin kiusallista, että ei tiedetä välttämättä, kelle jonkin tehtävän ratkaisu kuuluu ja kuka niitä voimakeinoja käyttää.

17.55 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan antaa ministerille ja hallitukselle tunnustuksen siitä tiedustelulainsäädäntöön liittyvästä paketista, joka nyt lähetettiin lausuntokierrokselle. Toivon, että sitten aikanaan myös eduskunnassa tähän suhtauduttaisiin myönteisesti ja mielellään saataisiin ihan tällä vaalikaudella nämä lainsäädännöt hyväksyttyä.

Rajat ylittävää tietoliikennetiedustelua tapahtuu maamme rajojen yli muiden maiden, kaikkien naapurimaittemme, viranomaisten toimesta. Sen vuoksi ajattelen, että miksi emme luottaisi oman maamme viranomaisiin: rajatusti ja harkitusti voisi suorittaa tiedustelua silloin, kun kansallinen turvallisuus on uhattuna.

Sen lisäksi, että viranomaiset tarvitsevat riittävät resurssit ja toimivaltuudet, tarvitaan myös sitä viranomaisten yhteistyötä, [Puhemies koputtaa] ja kannustan siirtämään Tullin sisäministeriön alaisuuteen.

17.57 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan omalta osaltani myöskin yhtyä niihin kiitoksiin, jotka koskettivat tätä valiokunnan hyvää henkeä. Yli oppositio- ja hallitusrajojen ollaan hyvässä yhteistyössä tehty tätä mietintöä. Kiitokset myöskin ministerin suuntaan.

Täällä RKP kahden edustajan voimin esittää, että poliisiksi tarvittaisiin eri etnisistä ryhmistä olevia henkilöitä. Ihan varmasti näin on. Mutta tässä nimenomaan pitää huolehtia siitä, että tämä vaatimustaso ei saa olla yhtään helpompi sillä perusteella, että on naama eri värinen tai jotain muuta, tulee eri kulttuurista. [Eva Biaudet: Syrjintä pitää poistaa!] Ei saa missään tapauksessa luistaa tai luoda minkäänlaisia kiintiöitä. On totta, että maahanmuuttajataustaisilla henkilöillä on ongelmia poliisiammattiin rekrytoitaessa. Norjassa, kuten kuultiin, ongelma oli ollut uimataito. Suomessa se on monasti kielitaito. Kun vaaditaan kaksi kummallista kieltä, on suomen kieli ja ruotsin kieli, niin nämä tekevät jo tiukkaa ihan [Puhemies koputtaa] etnisesti suomalaisillakin päästä poliisiksi. Toivotaan, että tässä tulisi vähän helpotuksia. [Eva Biaudet: Ruotsinkieliset osaavat molempia!]

17.58 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritän olla provosoimatta, mutta kun puhutaan näistä paperittomista ihmisistä, niin toisin kuin täällä luullaan, itse asiassa se suurin turvallisuushuhan liittyy siihen rikollisuuteen, joka heihin kohdistuu. Me nytkin olemme saaneet raportteja, ihan samalla tavoin kuin kaikkialla muualla maailmassa jo tiedetään, että jos ihminen on tällaisessa toivottomassa tilanteessa, että hän ei voi saada apua viranomaisilta, niin rikolliset käyttävät häntä hyväksi työelämässä mutta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

myöskin prostituutiossa, seksiteollisuudessa. Kysyisin, koska monet heistä esimerkiksi voivat joutua ihmiskaupan uhriksi ja koko tämä naisiin kohdistuvan väkivallan kysymys ei ole tässä sisäisen turvallisuuden selvityksessä ollut esillä: onko se tässä tulossa? Siinä nimenomaan olisi paljon tarvetta juuri ministeriöt ylittävään yhteistyöhön. Poliisi on aloittanut hyvin, mutta ehkä myöskin sinne sosiaali- ja terveysministeriöön päin olisi tärkeä saada aikaiseksi uutta vauhtia.

17.59 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden nykytila ja taloudelliset resurssit eivät ole lähimainkaan tasapainossa. Se on varmaan tämän keskustelun yhteinen loppupäätelmä.

Haluaisin kiinnittää yhteen yksityiskohtaan huomiota, ja tämä perustuu poliisien kanssa käytyyn keskusteluun. Poliisi on hyvin huolissaan, että raha ei riitä huumeiden vastaiseen työhön nimenomaan nuorison parissa, ja selvästikään raha ei riitä, että saataisiin näitä koukkuun joutuneita nuoria heti ohjattua hoitoon, eli ei ole hoitopaikkoja. Kun tänä päivänä pystytään aika tarkasti arvioimaan huumeidenkäyttöä jätevesistä tehtävistä analyyseistä, niin ihmettelin, voiko pitää paikkansa, että eräissä suurissa kaupungeissa vuoden aikana metamfetamiinin käyttö on noussut 15—20-kertaiseksi. Se kertoo aika pitkälle, missä mennään ja mikä on ongelma, ja kun tiedetään syrjäytyminen ja polarisaatio, niin minun mielestäni tämä on oikeasti semmoinen kohde, johon pitää harkita poliisin sisällä — Tulli, Puolustusvoimat, kuka tahansa ja mikä viranomainen tahansa — [Puhemies koputtaa] että sinne kohdennetaan resursseja.

18.00 Sirpa Paatero sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä selonteosta vielä, että täällä lukee meidän yhteisesti kirjoittamana, että "selonteko ei vastaa eduskunnan toimeksiantoa sisäisen turvallisuuden selonteon laatimiseksi", siis sitä, mitä edellisen eduskunnan hallintovaliokunta on edellyttänyt. Toisena lukee: "Selonteko on sopeuttamissuunnitelma, joka johtaa sisäisen turvallisuuden heikkenemiseen." Tämäkin on hallintovaliokunnan yhteinen lausunto. Nyt kysymys: kun tiedetään tämä valmistelu, joka on ollut siis vain sisäministeriön alaisten virkamiesten tekemä, niin nyt kun on tekeillä strategia sisäiseen turvallisuuteen, niin ministereiltä haluaisin vahvistuksen, että kai siihen työhön sitten otetaan huomattavasti laajemmin edes näitä muita viranomaisia? Ja sitten seuraavalla kerralla kun päästään tekemään sisäisen turvallisuuden selontekoa, siihen olisi otettava myöskin kansalaisyhteiskuntaa, järjestöjä ja jopa kansanedustajia, niin kuin muidenkin selontekojen valmisteluun, että saataisiin parlamentaarinen kate etukäteen eikä vasta jälkikäteen.

18.01 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri puhui syrjäytymisestä juuri äsken, ja kysyisinkin tämmöisestä tilanteesta: Suomessa oli vuonna 2014 Tilastokeskuksen mukaan 155 kuntaa, joissa nuorten aikuisten sukupuolijakautuma oli vähintään yhtä epätasapainossa kuin Kiinassa — siellä muuten on ruvettu toimimaan asian suhteen. Nyt kun vastakkainasettelua varmasti tulee, kun maahanmuuttajia tulee paljon ja suuri osa on miehiä, koska pakolaiset yleensä näissä maissa ovat miehiä, miten ministeri taikka hallitus on tähän tilanteeseen reagoinut? Heitetäänkö sinne esimerkiksi pumpattavia barbaroita niille, että ne miehet saavat ottaa, tai jotain muuta, ettei tule raiskauksia ja tämmöisiä? [Eva Biaudet: Joku raja!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

18.02 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tullin ja esimerkiksi Eviran toimintakyvyn säilyttäminen on tärkeää. Lääkeväärennökset, ruokaväärennökset, varaosaväärennökset ovat kansainvälistä rikollisuutta, ja Suomi ei ole niiltä turvassa. Näihin näkökulmiin tulee kiinnittää huomiota.

Toinen asia, mihin haluan ottaa kantaa, on hieman tällainen hypetys, joka liittyy esineiden internetiin ja kaikkien mahdollisten laitteiden viemiseen verkkoon. Toivon, että hybridikeskusta perustettaessa kiinnittäisimme tähän huomiota. Juuri Talouselämän sivuilta luin, että premium-luokan kuulokkeiden valmistajaa syytetään vakoilusta. Siis lähestulkoon laitteella kuin laitteella, joka on yhteydessä verkkoon, voidaan vakoilla ihmisiä ja mennä hyvinkin syvälle yksityisyyteen [Puhemies koputtaa] ja myös salaisiin tietoihin.

18.03 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nostaisin vielä esille alkoholipolitiikan, yhteiskunta ja ihmiselämä kun eivät mene ihan ministerisalkkujen ja hallinnonalojen karsinoitten mukaan. Vaikka ministeri tuossa totesi, että lausuntokierroksella olevan alkoholilain selvityksessä on todettu, että tullaan tarvitsemaan 300 poliisia lisää, niin kuitenkin täytyy huomioda, että tätä työmäärää voitaisiin käyttää varmasti paljon viisaammin kuin lisääntyneitten alkoholihaittojen selvittämiseen, kun otetaan tämä kokonaisturvallisuuden kokonaisuus huomioon. Siinä mielessä toivoisin, että sisäisessä turvallisuudessa myöskin ennalta ehkäistäisiin näitten muitten lainsäädäntöjen tuomat paineet sisäisen turvallisuuden resursseille. Toivonkin, että tässä hallitus nyt ymmärtäisi, miten vakavaan resurssipulaan ja resurssitilanteeseen Suomen sisäinen turvallisuus ollaan viemässä tällä alkoholilain uudistuksella. Pystyisikö ministeri vaikuttamaan hallituksen sisällä vielä tähän asiaan?

18.05 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Tähän aikaisempaan kysymykseeni tilapäisistä oleskeluluvista liittyen: Se lausuma, joka hyväksyttiin viime kaudella, oli tällainen: "Kiinnitetään erityistä huomiota siihen, millaisia vaikutuksia esityksellä on laittomasti maassa oleskelevien riskiin tulla hyväksikäytetyiksi esimerkiksi ihmiskaupassa tai harmaassa taloudessa taikka joutua elättämään itsensä kerjäämällä tai rikollisuudella." Tähän kysymykseenhän me tiedämme vastauksen tällä hetkellä, ja siksi olisi ehkä hyvä reagoida siihen.

Edustaja Korhonen puhui luottamuksesta. Sitä voi murentaa monella tavoin. Perussuomalaisen ryhmäpuheenjohtaja Terho kirjoitti hiljattain, että perussuomalaisen vaatimuksesta kielteisten turvapaikkapäätösten määrä on lisääntynyt. Se viittaa suoraan poliittiseen vaikuttamiseen, ja tällä nimenomaan luottamusta viranomaisiin murennetaan. Miten te näette tämän asian, arvoisa ministeri? Miten näette poliitikkojen vastuun tässä asiassa?

18.06 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te, edustaja, nostitte ihan hyvän teeman esille: millä tavalla me voimme estää ihmiskauppaa, uhriksi joutumista, harmaata työllistymistä, harmaata taloutta ja sitä, että luvattomasti maassa olevat joutuvat vaikkapa juurikin sen ihmiskaupan uhriksi? Me voimme nähdä tämän humanitäärisen puolen tässä, ja juurikin sen takia laittomasti maassa oleville itselleenkin on parempi, että heidät palautetaan mahdollisimman pian sinne lähtömaahan eikä anneta mahdollisuutta jäädä tänne Suomeen. Kyllä se on myös niin, että heidän tilannettaan pitää ajatella. On myös pieniä lapsia, emmekä tiedä ihmiskaupasta, kuinka paljon Suomeen tullessa lapsista esimerkiksi on kadonnut. Tämä on myös tärkeä asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Edustaja Biaudet, nostitte esiin naisten kohtaaman väkivallan, ja sekin liittyy kyllä tähän. Poissa silmistä, poissa mielestä. Jos sinne kadulle jää laittomasti, niin emmehän me tiedä, mitä heille tapahtuu. Mahdollisimman pian palautus.

Ja pisteitä Kuopion poliisille: onnistuitte estämään turvapaikanhakijoiden aikomat rikokset, meinasivat raiskata naisia.

18.07 Kari Tolvanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minusta on kyllä perusteltua, että tämä selonteko keskittyy sisäministeriön toimialaan, koska jos tätä olisi laajennettu, sitä tehtäisiin vieläkin. Tosiasia on kuitenkin se, että maailma muuttuu paljon nopeammin kuin nämä selonteot valmistuvat. Vaikka teemme täällä mitä muistioita, selontekoja, niin maailma muuttuu. Ja nythän tässä strategiassa ja toimeenpanossa laajennetaan tätä näkökulmaa hyvin paljon. Tässähän hallitus ja sisäministeri Risikko eivät ole jääneet tumput suorina odottamaan mitään selontekoja ja strategioita, vaan ministeri on pyrkinyt koko ajan menestyksellä sisäiseen turvallisuuteen lisäämään rahoja, tai perumaan leikkauksia, miten päin vain ajatellaan, mutta kuitenkin: Koulutukseen lisätään, vähintään 400 poliisia vuodessa aloittaa koulutuksen, työttömiä poliiseja on nyt käytännössä noin 20. Määräaikaisia poliisinvirkoja on jatkettu ja analyysitoimintaan, supoon, annettu lisää resursseja. Tämä jatkuu tuolla riihessä.

Mutta heitän tässä ajatuksen ilmaan: kun tulee tällainen tiedusteluvaliokunta tänne ehkä, niin pitäisikö meidän eduskunnassakin muuttaa työtapoja, [Puhemies koputtaa] perustaa turvallisuusvaliokunta, joka voisi kokonaisvaltaisesti käsitellä turvallisuusasioita?

18.08 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä sisäinen turvallisuus edellyttää ihan ilman muuta viranomaisten saumatonta, jatkuvaa yhteistyötä ja myöskin järjestöjen ja ihan kansalaisten mukaan ottamista tuohon työhön. Turvallisuutta ei missään nimessä voi ulkoistaa. Se on seurausta siitä, miten joka päivä eri tahot toimivat.

Olisiko kuitenkin kehitettävää viranomaistoiminnassa, niitten rakenteissa, niin että esimerkiksi PTR-yhteistyö olisi toisaalta saumatonta ja toisaalta päällekkäiset toiminnot voitaisiin varmasti karsia, niin että nämä liian alhaiset henkilöresurssit eivät olisi niin vakava uhka meidän turvallisuudellemme? Elikkä miten muuten kuin henkilöresursseja lisäämällä voisimme parantaa meidän turvallisuuttamme, arvoisa ministeri?

18.09 Kari Kulmala ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliisin, Tullin ja Rajavartioston yhteistoiminta, niin sanottu PTR-toiminta, on toiminut hyvin. Viranomaisten yhteistoimintaa on tehtävistä riippuen kyetty hyödyntämään erityisesti harvaan asutuilla alueilla, valtakunnan rajan pinnassa, lähimmän partion periaatteella. Vuosia jatkunut viranomaisten voimavarojen leikkaaminen on johtamassa siihen, että kukin PTR-viranomainen joutuu keskittymään omiin ydintehtäviinsä. Pidän tätä suuntausta erittäin valitettavana, sitä työtä itse tehneenä. Tulli on suorittanut valvonnassaan raskaan liikenteen kuljettajille myös Rajavartiolaitoksen vastuulle kuuluvan rajatarkastuksen, ja vastaavasti Rajavartiolaitos on suorittanut rajatarkastuksen yhteydessä Tullin vastuulle kuuluvia tehtäviä. Mielestäni tällainen toiminta on erittäin järkevää resurssien yhteiskäyttöä, ja olisi meidän kaikkien sekä sisäisen turvallisuuden etu, että tämä toiminta jatkuisi. Arvoisa ministeri, onko mitään toivoa siitä, että tähän PTR-toimintaan panostetaan jatkossa enemmän?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

18.10 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuoden 2015 tutkimuksen mukaan erityisesti kansainvälinen terrorismi, turvapaikkaa hakevien määrän kasvu, kehitys Venäjällä ja kyberuhkat aiheuttivat huolta sisäisen turvallisuuden alalla, samaten kuin myös luottamus viranomaisten kykyyn vastata näihin ongelmiin. Hallintovaliokunta nosti tässä mietinnössä esiin sen, että viranomaisten resurssit ovat sidottuja, ja vaikka perustehtävien huolehtimiseen pystytään, niin silti vasteajat ovat pidentyneet ja rikostenselvitysasteet laskevat ja ennaltaehkäisevä toiminta sekä varautuminen ovat kärsineet. Sisäministeri Risikko on ansiokkaasti nostanut tässäkin salissa aikaisemmin esiin sitä, olisiko aika ja tarve esimerkiksi tämmöiselle poliisin palveluille asetettavalle palvelulupaukselle: minkä verran menee resursseja ja aikaa tiettyjen rikosten selvittämiseen ja tutkintaan. Kysyisinkin ministeriltä: onko tämä asia etenemässä? Tästä yhtenä esimerkkinä voisivat olla [Puhemies koputtaa] epäilyt lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista. On ymmärrettävää, ettei ole kenenkään etu, jos senkaltaiset prosessit pitkittyvät.

18.12 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sisäisen turvallisuuden osalta ministeri otti hyvin kantaa siihen, kuinka tärkeätä syrjäytymisen estäminen on. Se on paras mahdollinen turvallisuuden tae, kun kasvatetaan ihmiset suvaitsemaan toisiaan. Mutta syrjäytymisen syyt ovat moninaiset, ja niihin vastaaminen vaatii monipuolista, moninaista työntekoa ja yhteistyötä.

Palaan nyt ajatuksissa 50 vuotta taaksepäin. Kun itse kävin koulua, niin poliisi kävi vuosittain kertomassa oppilaitoksella, mikä on reilun pelin henki, miten pitää käyttäytyä, miten vaarallisia huumeet ovat, mikä on hyvä tapa auttaa kaveria. Tämmöinen koulun ja poliisin välinen yhteistyö minusta oli hyvä, kasvattava periaate. Kysynkin: onko mahdollisuuksia näitä resursseja vielä lisätä sinne puolelle, että päästään ihan alusta lähtien vaikuttamaan, että ihmiset eivät syrjäydy [Puhemies koputtaa] ja ovat yhteistyössä hyvin toistensa kanssa?

18.13 Veera Ruoho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poliisia pidetään tiukilla taloudellisesti. Senaatti, joka tulouttaa rahat VM:lle, nostaa poliisin vuokria siten, että 2018 poliisin vuokratustannukset nousevat 2,5 miljoonaa ja kehyskauden loppuun mennessä 10 miljoonaa. Poliisin palveluverkkoon ei voi koskea, jotta saisi vuokria alennettua. Toivon, että hallitus pohtii tähän kehityskulkuun ratkaisuja, jotka eivät rasita poliisin budjettia.

18.13 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän sisäministeriä erittäin jämäkistä ja kansalaisten suuntaan luottamusta herättävistä lausunnoista julkisuudessa. On tärkeää, että tällaisessa tilanteessa osoitetaan valtiojohtoon suunnalta luottamusta herättävää ja selkeää viestintää.

Turvallisuus- ja taloustilanne on mikä on. Me tiedämme ihan tarkkaan, että jokainen puolue on ollut valitettavasti välillä turvallisuusviranomaisten resursseja vähän säästämässäkin. Nyt meillä tuntuu olevan yhteinen tahtotila tässä salissa siihen, että määrärahoja täytyy lisätä. Nyt jo kiitos Paula Risikolle niistä pienistä määrärahoista, viime syksynä vähän isommistakin määrärahoista, joita on saatu lisää, mutta nyt kehysriihessä tarvitaan lisää.

Yhden asian nostan vielä esiin tästä oikeusvaltion perusperiaatteesta. Olen kuullut viime viikkoina tiettyjen kansanedustajienkin puhuvan, että muun muassa maahanmuuttoon liittyvää lainsäädäntöä ei tarvitsisi noudattaa, jos se on moraalisesti heidän mielestään vä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

rin, ja tämä on iso kysymys. Jos kansanedustaja, joka on ollut säätämässä lakia, [Puhemies koputtaa] vaikka olisi vastustanut sitä, kehottaa kansalaistottelemattomuuteen, tämä on valtavan vakava kysymys.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on debattia pidetty jo varsin pitkään. Annan vielä debattipuheenvuorot edustajille Laukkanen, Kopra ja Biaudet. Sen jälkeen ministerin vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen sitten puhujalistaan.

18.15 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nostaisin vielä lakivaliokunnan lausunnosta erittäin merkittävän huomion: "lakivaliokunta kiinnittää huomiota selonteon ristiriitaisuuteen tavoitteiden ja todellisuuden välillä". Ja tässä puhutaan tästä koko toimintaketjusta, johon liittyy poliisi, syyttäjä, tuomioistuin ja vankeinhoito. Jos täällä yhdestäkin palikasta eli tässä kohtaa poliisin resursseista leikataan, niin ei synny sitä tilannetta, jossa poliisi tutkii, ja silloin tulee merkittävä aukko oikeusturvaan. Ei synny syytettävää, ei synny tuomittavaa, ja niin edelleen. Arvostan ministeri Risikon jämmäkkiä puheenvuoroja, mutta yhtään euroja niillä ei ole vielä luvattu tänä iltana, joten jos pientä sellaista ojennusta nyt tässä illan aikana saisi, niin voisi sitten yönsä nukkua vähän turvallisemmin.

18.16 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tästä on kyllä hyvä jatkaa, ja kun olen keskustellut poliisien kanssa eri puolella Suomea, siis heidän kanssaan, jotka tekevät sitä rankkaa ja raakaa työtä siellä kentällä, vesisateessa, tuulessa ja tuis-kussa, niin sieltäkin se viesti kuuluu, että resurssit on kiristetty äärimmilleen eikä yhtään voi enää ottaa pois. Apua tarvitaan kentällä, lisää poliiseja töihin. Kun lukee mietintöä ja seuraa keskustelua täällä, niin tunnumme olevan varsin yksimielisiä siitä, että tämä olisi se suunta, johon meidän on mentävä.

Nyt kun kuitenkin on puhuttu, että käytännössä kaikilla poliisihenkilöillä on jo töitä, niin mistä näitä uusia poliiseja sitten saadaan? Olemme jo sen positiivisen odotuksen vallassa, että puoliväliriihi mahdollisesti toisi lisäyksiä resursseihin ja poliisivirkoja saataisiin lisää, mutta mistä heitä saadaan, jos kaikki ovat jo töissä?

18.17 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Häkkänen nyt valitettavasti lähti, mutta ehkä muidenkin on ihan hyvä tietää, että eduskunnan yhteydessä toimivalla Ihmisoikeuskeskuksella on hyvä kurssi ihmisoikeuksista, ja voi ihan netistä katsoa perustiedot A:sta B:hen, mitkä ovat ihmisoikeudet ja että kaikilla ihmisillä on ihmisoikeudet.

Mielestäni on kyllä aika surullista, että puhutaan, että olisi moraalitonta auttaa toista ihmistä hädässä ja osoittaa toiselle myötätuntoa. En ole kyllä ikinä... Siis korvat tippuvat päästä, kun täällä puhutaan, että papit eivät saa auttaa ihmisiä. Onhan se hyvä, että yhteiskunnassa on ihmisiä, jotka panevat itsensä likoon ja auttavat toista ihmistä hädässä. Hävetkää!

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ministeri Risikko, 5 minuuttia, ja sen jälkeen puhujalistaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

18.18 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edelleen näistä hyvistä kommentteistanne.

Täällä tuli selonteosta sinänsä vähän kritiikkiä, että se on ollut sopeuttamissuunnitelma ja siitä puuttuu tällainen monisektoraalisuus. Siitähän silloin aikoinansa, kun tätä on tehty, on tehty ihan selkeä linjaus, että nyt tehdään sisäasiainministeriön hallinnonalalle tämä selonteko, ja siinä ei ole otettu tällaista monisektoraalista näkökulmaa niinkään, mutta valinta on tehty silloin. Minä itse asiassa pidän sitä aika hyvänä valintana siihen tilanteeseen, ja nyt kun tiedettiin jo se, että strategia tehdään monisektoraalisena, niin se sitten eräällä lailla täydentää sitä, mutta minä ymmärrän kuitenkin hallintovaliokunnankin näkökulman tästä asiasta, ehdottomasti.

Täällä tuotiin hyvä esimerkki meidän tulevaisuuden uhkistamme eräällä lailla tälle kyberturvallisuudelle: juuri terveystiedot ja sairaalojen toiminta. Se on sellainen asia, joka tietysti sattuneesta syystä myös itseäni mietityttää, miten paljon meillä onkaan sellaista tietoa liikkeellä tietoverkoissa, joka on erittäin haavoittuvaista ja joka haavoittaa ihmistä hyvin monelta näkökulmalta.

Tiedustelulainsäädännöstä te totesitte, tästä tietoliikennetiedustelusta, ja kiitos siitä. Edustaja Räsänen, entinen sisäministeri, käytti erinomaisen hyvän puheenvuoron siitä, että tiedustelulainsäädäntö on nyt tarpeen, ja tietoliikennetiedustelu, joka tähän nyt lisättiin suomalaisesta näkökulmasta, on kyllä hyvä lisä siihen. Kaikissa maissa ei sitä ole, joskin tiedustelulainsäädäntö on lähes kaikissa meidän vertailumaissamme, mutta tämä tietoliikennetiedustelu on muutamassa maassa ja nyt sitten myöskin Suomessa, ja monet muut sitä ovat rakentamassakin.

Edustaja Biaudet käytti kyllä hyvän puheenvuoron ihmiskaupan uhrien auttamisesta. Olen kanssanne ihan samaa mieltä siitä, että he jos jotkut tarvitsevat monisektoraalista auttamista, ja siinä ei auta, että Maahanmuuttovirastossa mietitään sitä, vaan siinä tarvitaan nimenomaan sote-asiantuntijuutta, siinä tarvitaan oikeusapua ja kaikenlaista. Sitten meillä on ihan tällainen toimenpideohjelmakin heidän tuekseen, ja esimerkiksi tämä yksikkö, joka on erityisesti erikoistunut näitten henkilöitten auttamiseen, on kyllä saanut hyvin paljon myönteistä palautetta siitä. Se, mitä minä olen itse miettinyt paljon, on, miten me saamme tietää niistä, jotka eniten apua tarvitsisivat, miten heidät saataisiin niin sanotusti auttamisen haravaan, että nyt nämä juuri tarvitsevat sitä. Siinä me tarvitsisimme tietojen vaihtoa.

Alkoholipolitiikka nousi myöskin täällä esille, ja vedottiin siihen. No, päätös on tehty, laki on ollut lausunnoilla. Katsotaan, mitä lausuntojen perusteella voidaan sitten tehdä, mutta sanon vielä edelleen: jos laki menee tuollaisena eteenpäin, tarvitaan poliiseja. Se vain on fakta juttu. Silloin kun tehdään joku laki, silloin vastataan seurauksista ja vaikutuksista, ja se pitää hallituksen huomioida.

Sitten täällä kysyttiin yleensäkin poliitikkojen vastuusta sisäisestä turvallisuudesta. Kyllä, poliitikoilla ja meillä päättäjillä ja varsinkin täällä eduskunnassa meillä on erittäin suuri vastuu esimerkiksi siitä, miten toista ihmistä kohdellaan, minkälaisen kuvan me annamme siitä, miten me haluamme vaikuttaa syrjäytymiskehitykseen. Se ei ole ainoastaan määrärahoja, se on paljon, paljon muuta. Se on sitä, että me luomme uusia rakenteita, me luomme mahdollisuuksia ja että me saamme ennalta ehkäisevästi tehtyä sitä työtä, että kukaan ei syrjäydy. Silloin, kun ihminen on syrjäytynyt, häntä on vaikea auttaa, ja ennaltaehkäisy olisi kaikkein tärkeintä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Sitten vihapuhe. Se on myöskin yksi sellainen asia, että sillä, miten me puhumme toinen toisille, on suuri merkitys, ja me olemme eräällä lailla esimerkkejä meidän nuorille ja lapsille, jotka seuraavat meidän puheitamme.

Täällä esitettiin turvallisuusvaliokuntaa, ja tämä oli kyllä aika mielenkiintoinen asia. En ota nyt kantaa valiokuntien nimiin, mutta kyllä minä olen sitä miettinyt tässä, että meillähän hallintovaliokunta käsittelee turvallisuutta, puolustusvaliokunta käsittelee, ulkoasiainvaliokunta käsittelee, sitten sosiaali- ja terveysvaliokunta käsittelee terveysturvallisuutta. Kyllä ainakin jossain vaiheessa pitäisi tämä turvallisuus nostaa, kun se on mitä suurimmassa määrin monisektoraalista. Pitäisi jollain lailla käydä se keskustelu. Itse olen peräänkuulluttanut Suomeen myös tätä turvallisuuden tieteenalaa. Nyt me noukimme eri tieteenaloista tutkimustuloksia ja faktoja päätöksenteon perustaksi, mutta meidän pitäisi saada laajalaisia, monisektoraalisia monitieteenalatutkimusohjelmia, jos ei nyt omaa tieteenalaa tule.

Työnjako ja tiedonkulku on erittäin tärkeää, ei raha pelkästensä riitä.

PTR-toiminta — erittäin tärkeää panostaa siihen.

Palvelulupausta ollaan tekemässä osana sisäisen turvallisuuden ohjelmaa.

Syrjäytyminen on siellä myöskin, ja ikäihmisten turvallisuus on myös luopin alla.

Senaatti-kiinteistöt on valitettavasti murheenkryyni. En sano, että se organisaationa on murheenkryyni, vaan ne valitettavat kiinteistöt, joissa on paljon hometta — ja väistötilat maksavat. Olen kanssanne samaa mieltä, edustaja Ruoho, että meidän on mietittävä tätä tilannetta. [Puhemies koputtaa]

Ja ihan tähän lopuksi vain sanon, että kun edustaja Laukkanen sanoi, että rahaa pitäisi tulla, että turvallinen uni tulisi, niin olen samaa mieltä. Uni paras lääke on, sitä vaalikaamme. Yritän ensi viikolla. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten menemme puhujalistaan.

18.24 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämän jo käydyin keskustelun pohjalta odotukset ensi viikon puoliväliriihen suhteen ovat kyllä suuret, mutta onneksi tämä mietintö, jota nyt käsittelemme, antaa myös erittäin hyvän selustan ministeri Risikolle näihin neuvotteluihin, kun valiokunnan kannanottoehdotuksessa edellytetään, että keskeisten turvallisuusviranomaisten, kuten poliisin, Rajavartiolaitoksen, pelastustoimen, Häätakeskuslaitoksen, Tullin ja Maahanmuuttoviraston, suorituskyky turvataan vahvistamalla olennaisesti näiden viranomaisten rahoituspohjaa — ja kiinnitän huomion sanaan olennaisesti. Eli nyt emme odota mitään pientä muutosta vaan olennaista vahvistamista näiden viranomaisten rahoituspohjaan.

Poliisista on paljon täällä keskusteltu. Kaksi vuotta sitten poliisien määrä oli vielä 7 250. Nyt ollaan menossa jo kovaa vauhtia sinne alle 7 000 rajan. Tämä kehityskulku on kyllä kestänyt, kun ottaa huomioon haasteet nykyisessä turvallisuusympäristössä, puhumattakaan siitä, jos haluamme helpottaa poliisien työtilannetta. Vähentyvät resurssit pakottavat poliisin priorisoimaan kiireelliset hälytystehtävät ja ihmisten välittömän turvallisuuden, eli miettimään, mitkä tehtävät hoidetaan ja mitkä jätetään hoitamatta, ja näin ollen jo tapahtuneiden rikosten selvittelyyn sekä rikostorjuntaan eivät välttämättä resurssit enää riitä.

Mikä on myös huolestuttavaa, on se, että turvattomuuden tunne on lisääntynyt. Se oli selkein muutos edelliseen vuoteen, kun maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta teki loppuvuodesta 2015 haastattelututkimuksen suomalaisten asenteista ja kaksi kolmasosaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

vastaajista koki tulevaisuuden nyt turvattomampana, mutta vuonna 2014 näin ajatteli hie-
man yli puolet. Tietenkin huolta aiheuttavat myös rajojemme ulkopuolella tapahtuvat asiat,
kuten kansainvälinen terrorismi, kehitys Venäjällä, kyberuhat, ja turvallisuuden tunteen
kannalta on keskeistä, luottavatko kansalaiset viranomaisten kykyyn vastata näihin uusiin
turvallisuushaasteisiin. Tarvitsemme siis sekä riittävät resurssit että myös sitten riittävät
toimivaltuudet viranomaisille ja myös viranomaisten keskinäisen yhteistyön parantamista
ja kehittämistä edelleen.

Näistä poliisin resursseista on täällä jo paljon puhuttu, mutta haluan vielä mainita sen,
että muut Pohjoismaat nostavat turvallisuusviranomaistensa määriä. Eli Ruotsissa on vii-
me aikoina puhuttu jopa 10 000 uuden poliisin palkkaamisesta vuoteen 2025 mennessä.
Nythän heillä on jo kolminkertainen määrä poliiseja Suomeen nähden. Sekin on totta, min-
kä ministeri täällä totesi, että kyllähän suomalaisten luottamus poliisiin ja myös turvalli-
suuden tunne on kansainvälisesti verraten edelleen korkealla tasolla, mutta tuo tilanne on
valitettavasti muuttumassa, ja siihen olisi reagoitava. Kansalaisilla pitäisi olla myös luot-
tamus siihen, että poliisi kykenee puuttumaan myös vähäisempiin rikoksiin, kuten pieniin
omaisuusrikoksiin ja ilkivaltaan, koska nämä nimenomaan järkyttävät sitä tavallisten ih-
misten turvallisuuden tunnetta, kun ne omalle kohdalle osuvat.

Haluan, arvoisa puhemies, vielä palata tähän eri viranomaisten keskinäiseen yhteistyö-
hön. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyö rikostorjunnassa on ollut erittäin tär-
keä voimavara erityisesti vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden selvittämisessä. Mutta
tässä nimenomaan tuo yhteistyön syventäminen ja myös hallinnollinen uudistaminen esi-
merkiksi niin, että Tulli siirrettäisiin sisäministeriön alaisuuteen, toisi kyllä synergiaa ja
säästäisi myös kustannuksista, kun ei jouduttaisi tekemään päällekkäistä työtä. Rajavartio-
laitoksen resurssit ovat erittäin tärkeät, ja niitä täytyy myös vahvistaa. Rajavartiolaitoksel-
lahan on ainoana lainvalvontaviranomaisena toimivalta ja osaaminen vastata sekä sisäisen
että ulkoisen turvallisuuden uhkiin.

18.29 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Turvallisuutta tuottavia organisaatioita on
useita, mutta keskityn tässä puheessa rajoitetun ajan vuoksi vain poliisiin.

Siitä lähtien kun nimismiespiirit lakkautettiin ja kihlakunnat perustettiin vuonna 1996,
on alkanut poliisitoimen alasajo syrjäseudulla asuvien veronmaksajien näkökulmasta kat-
sottuna. Taajamissa poliiseja on ollut vielä kohtuullisesti, mutta harvaan asutulla alueella
ei poliisia ole juurikaan näkynyt kuin hälytystehtävissä ja juhlapuheissa. Tähän ei näillä
näkymin ole edes tulossa mitään muutosta.

On tärkeää säilyttää ihmisten luottamus viranomaisia kohtaan, sillä se vahvistaa sosiaa-
lista yhteisyyttä, joka luo perustan turvallisuudelle, turvallisuudentunteelle sekä toimivalle
yhteiskunnalle. Poliisi on yksi niistä viranomaisista. Poliisimiesten määrän kehitys on
mennyt jo useiden vaalikausien ajan huolestuttavaan suuntaan, kuten olemme tänään use-
ampaan kertaan kuulleet. Vielä vuonna 2010 poliisimiesten henkilötyövuosia oli 7 850,
mutta sen jälkeen taso on laskenut, ja tämän vuoden lopussa poliisimiehiä pitäisi olla arvi-
olta 7 050.

Selonteossa minimitasoksi on kirjattu 7 000 poliisimiestä, mutta nykyisten sopeutusten
perusteella taso tulee olemaan 6 300 poliisia vuonna 2020. Mielestäni tämä on täysin koh-
tuuton tilanne jo nyt, kun tuntee ja tietää poliisityön työnkuvan ja määrän. Poliisi kyllä pär-
jää, mutta entäpä kansalainen, joka apua tarvitsee. Odottavan aika on joskus pitkä, varsin-
kin silloin, kun joku on kirveen kanssa tulossa ulko-ovesta sisälle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Mainittakoon, että poliisin resurssivähennykset alkavat olla lakkautetun liikkuvan poliisin henkilöstön kokonaisluokkaa, eli se siitäkkin säästöstä. Poliisimiesten määrän väheneminen näkyy erityisesti harvaan asuttujen alueiden toimintavalmiusaikojen pitenemisestä. Hälytystehtävien vuotuinen määrä on poliisilla noin miljoona tehtävää, joista satatuhatta tehtävää jää edelleen resurssivajeen vuoksi hoitamatta. Valvonta- ja hälytystoiminnassa resurssien väheneminen näkyy suunnitelmallisen valvonnan sekä ennalta estävän valvonnan vähenemisestä. Henkilöstön väheneminen aiheuttaa sen, että jäljelle jäävien työajasta kuuluu entistä suurempi osa hälytystehtävien hoitamiseen ja valvonnan työaika vähenee enemmän suhteessa hälytystoimintaan. Lisäksi selvitettyjen rikosten määrä laskee ja entistä enemmän rikoksia jää kokonaan tutkimatta.

Vuonna 2009 laaditun ja vuonna 2011 päivitetyn poliisin pitkän aikavälin henkilöstötärpeiden kehittämissuunnitelman mukaan vuonna 2020 poliisimiesten kokonaismäärän tarpeeksi on arvioitu 8 296 henkilötyövuotta, mihin lukuun ei sisälly kenttäjaksolla olevien määrä. Mielestäni tämä olisi sopiva poliisimäärä. Tämä luku on kuitenkin kaukana tuosta 6 300:sta, joka näillä näkymin on todellisuutta vuonna 2020. Tällä hetkellä meillä on poliiseja tuhatta asukasta kohden 1,31, mikä on ylivoimaisesti vähiten koko Pohjoismaissa.

Myös hallinto- ja lupapalveluissa toimii poliisissa jo suhteessa vähemmän henkilöitä kuin useimmissa muissa valtion virastoissa. Lisävähennykset johtaisivat siihen, että poliisimiehet hoitaisivat myös näitä tehtäviä. En näe mitään järkeä tällaisessa toiminnassa. Muissa Pohjoismaissa poliisien määrää ja rahoitusta lisätään. Esimerkiksi Ruotsissa osoitetaan poliisille tälle kehyskaudelle lisärahoitusta 2 miljardia kruunua. Pyrkimyksenä on 2 000 poliisimiehen ja 1 300 muun työntekijän lisäys. Samaan aikaan me Suomessa elämme lintukodossa ja toivomme, ettei meitä kukaan huomaisi. Samalla haluamme olla osa Eurooppaa mutta emme kuitenkaan toimi kuten eurooppalaisten kuuluisi toimia. Pitäisi ymmärtää, että sisäinen turvallisuus on suomalaisen demokratian ja hyvinvointiyhteiskunnan kivijalka.

Erittäin myönteinen asia on, että Poliisiammattikorkeakoulun sisäänottoa ollaan kasvatamassa tänä vuonna 400 opiskelijalla. Viime vuonna valmistui edellisen hallituksen huomenlahjana vain 57 poliisimiestä, ja se ei riitä kattamaan eläköitymisvauhtia, joka on noin 300 joka vuosi. Edellisellä vaalikaudella toteutetun Pora III:n tavoitteena oli liikenteenvalvonnan tason säilyttäminen vähintään sillä tasolla, jolla se on ollut liikkuvan poliisin aikana. Raskaan liikenteen valvonta tulisi säilyttää vuoden 2012 tasolla. Jo nyt voidaan todeta, ettei tavoitteisiin ole päästy. Automaattisen liikennevalvonnan kuvitellaan hoitavan liikennevalvonnan samaan aikaan kun liikennevalvonnan resursseja kohdennetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen sekä rikostutkintaan. Sanon suoraan, että tämä on väärä suunta. Seurauksena on odotettavissa liikennesääntöjen noudattamisen heikkeneminen, mikä voi osaltaan lisätä liikenteessä loukkaantuneiden ja kuolleiden määrää. Myönteinen liikenneturvallisuuskehitys [Puhemies koputtaa] on vaarassa kääntyä takaisin huonompaan suuntaan.

18.35 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa herra puhemies! Maailma muuttuu, ja meidän on tehtävä voitavamme, jotta niin koettu kuin tosiasiallinenkin turvallisuus pysyvät Suomessa hyvällä tolalla tulevaisuudessakin. Ihmisten kokemassa turvallisuudentunteesta sekä niin sisäisessä kuin kansainvälisessäkin turvallisuustilanteesta on tapahtunut muutoksia. Lisäksi esimerkiksi tiedustelulakeja valmistellaan, jotta voisimme vastata muun muas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

sa terrorismin ja hybridi- ja kyberuhkien tuomiin haasteisiin, jotka ovat todellisuutta Suomessakin.

Ihmisten luottamus toisiinsa ja viranomaisiin on se kivijalka, jonka päälle kansallinen turvallisuus ja kaikki muukin hyvinvointi rakentuu. Sen luominen ja ylläpitäminen vaatii työtä, mutta sen menettäminen on helppoa nopeastikin. Jokaisen pitää voida kokea olevansa Suomessa turvassa ja kokea voivansa saada apua niin omassa kodissaan, kadulla, koulussa kuin työpaikallakin. Tämä koskee meitä aivan jokaista.

Selonteon mietinnössä me hallintovaliokunnassa kiinnitämmekin huomiota siihen, että pelkästään sisäministeriön virkатыönä tehty selonteko ei vastaa riittävästi kaikkiin niihin sisäisen kokonaisturvallisuuden kysymyksiin, jotka ihmisten arkea ja elämää koettelevat. Turvallisuus ei katso hallintorajoja. Myös viranomaisten välistä yhteistyötä tulee tukea ja kehittää joustavammaksi ja sujuvammaksi.

Sisäisen turvallisuuden näkökulmaa kannattaakin huomioida osana muuta politiikkaa laajemmin, ei pelkästään perinteisen turvallisuusajattelun osana vaan myös niin sanottujen pehmeiden turvallisuuskeinojen puolelta. Esimerkiksi puhuimme syrjäytymisen ehkäisemisestä. Otetaan esimerkiksi vaikka yksinkertaisesti se, että sosiaalisia ongelmia lisäävä politiikka siis heikentää yleistä turvallisuutta, ja toisaalta ongelmia ennalta ehkäisevä politiikka vuorostaan tuo vakautta, hyvinvointia ja turvallisuutta. Tästä aiheesta tarvittaisiin varmasti Suomessa myös perusteellisempaa tutkimusta, kuten sisäministeri Risikko puheessaan esitti. Kyse ei onneksi ole vain resursseista. Esimerkiksi perusopetuksen päättyessä pitäisi huolehtia, ettei kukaan todellakaan pääse putoamaan, ja armeijan kutsuntavaiheessa pitäisi ottaa aidosti kaikista koppi.

Suomeen on myös pesiytynyt erilaisia ääriliikkeitä sekä ääriajattelua harjoittavia toimijoita. Nämä koettelevat vapaan ja avoimen yhteiskuntamme rajoja. Meidän on oltava valppaina. Radikaalien ääriliikkeiden pesiytyminen Suomeen on torjuttava. Samalla meidän on kuitenkin muistettava, ettemme leimaa ihmisryhmiä tai lisää ääriajattelua omilla teoillamme tai sanoillamme. Esimerkiksi viharikosten kasvanut määrä kertoo koventuneista asenteista, jotka voivat muuttua myös teoiksi. On hienoa, että poliisi on kohdistanut lisää resursseja vihapuheen torjuntaan esimerkiksi verkossa, etenkin juuri nyt, kun poliisin resurssit ovat todella tiukilla.

Kiinnitämme mietinnössä huomiota myös siihen, että poliisien määrän turvaaminen on enemmänkin laskennallinen temppu kuin tosiasia pitkällä tähtäimellä. Tässä kaikilla meillä tässä salissa on peiliin katsomisen paikka. Kyse ei ole nykyisestä hallituksesta, seuraavasta hallituksesta tai edellisestäkään pelkästään, vaan kyseessä on meidän yhteinen asiamme. Vaikka hallitus on tehnyt satsauksia, poliisien jo valmiiksi vähäinen määrä uhkaa pudota entisestään lähivuosina ja seuraava hallitus löytää asian pöydältään. Me tarvitsemme riittävästi määrärahoja siihen, että poliisien määrää kenttätöissä ja tutkimuksessa voidaan jatkossa kasvattaa. Olisi myös hyvä saada poliiseiksi ihmisiä erilaisista etnisistä ja uskonnollisista taustoista, kuten kyselytunnilla totesin.

Arvoisa puhemies! Ylikansalliset ongelmat vaativat myös ylikansallisia ratkaisuja. Suomen on tärkeä olla mukana kansainvälisen turvallisuuden rakentamisessa. Esimerkiksi tekemämme kriisinhallintatyö ja kehitysyhteistyö pyrkivät luomaan vakautta sinne, missä tilanteet ovat vaikeita. Konfliktien torjuntaan tähtäävä työ maailmalla hyödyttää myös meidän suomalaisten turvallisuutta. Konfliktit, ilmastonmuutos ja köyhyys ovat luoneet myös muuttoliikkeen, joka jatkuu esimerkiksi Välimerellä. Libyan kaltaisten, käytännössä hajonneiden valtioiden heikko tilanne luo kasvualaa kyyniselle ihmisalakuljetukselle ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

muulle rikollisuudelle, josta eniten kärsivät he, jotka turvaa tai parempaa elämää hakevat. Nämä asiat vaikuttavat meidänkin tilanteeseemme paitsi EU:n tulevaisuuden myös oman turvapaikanhakijatilanteemme ja sen mukanaan tuomien ilmiöiden kautta. Suomessa tarvitsemme inhimillistä turvapaikkapolitiikkaa ja hyvää kotouttamista. Räikeä epäkohta löytyy mielestäni esimerkiksi perheenyhdistämisten vaikeudesta, toimivat perhesuhteet kun ovat parasta yhteiskuntaan integroivaa toimintaa.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta ja muut valiokunnat ovat tehneet suuren työn tämän selonteon mietintöjen ja sen lausuntojen valmistelussa. Kiitän valiokuntakollegoita. Mietintö on mielestäni kattava ja kuvaa hyvin niitä olosuhteita, joissa elämme. Kiitän myös ministeriä perusteellisesta keskustelusta ja toivon, että pääsemme yhdessä jatkamaan hyvää yhteistyötä asiassa.

18.40 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Minäkin yhdyn näihin kiitoksiin tämän selonteon perusteellisuudesta ja myös tästä keskustelusta ja siitä, että ministeri Risikko on täällä jaksanut istua ja kuunnella meidän puheitamme. Vilpittömästi uskon, että hän myös saa tästä, niin kuin edustaja Räsänen sanoi, hyvän selkänöjan itselleen tuleviin neuvotteluihin.

Ihan muutaman asian tässä nostan vielä esille hyvän keskustelun lisäksi:

Täällä on mietinnössä sivulla 35 kohta 6.9 Tehtävien priorisointi: "Selonteon mukaan taloudellisten resurssien niukentuessa toimintaa on priorisoitava. Selonteossa ei kuitenkaan esitetä priorisoinnin tarkempia perusteita, vaikka selontekomenettelyn luonteeseen kuuluu, että se sisältää tämän kaltaisissa linjauksissa myös riittävän konkreettiset linjaukset. Kysymys on viime kädessä siitä, mitkä lakisääteiset tehtävät jätetään tai jäävät resurssien puutteessa hoitamatta ja tekemättä." Tämä lausuma ja toteamus tässä puuttuu suoraan siihen oikeusperustaan, joka Suomessa on vankka. Täällä on puhuttu tänään paljon pilareista, niin kyllä tämä oikeusperusta on sellaisen yhteiskunnan, jota Suomi edustaa, keskeisiä asioita. Ja tämä varojen supistaminen käytännön tasolla tarkoittaa sitä, niin kuin eräs poliisihallinnon edustaja sanoi, että nyt aletaan olla sellaisessa tilanteessa, että eduskunnan on nyt kerrottava, mitkä asiat poliisi hoitaa ja mitä asioita poliisi ei hoida, tai sitten eduskunnan on lisättävä määrärahoja, koska poliisilla on se lähtökohta, että kun rikos tapahtuu, niin se pitäisi aina selvittää silloin kun kansalainen tulee sitä vaatimaan, ja nyt näin ei enää voi tapahtua.

Lakivaliokunta on myös omassa lausunnossaan tästä asiasta lausunut ja todennut, että tämä tilanne on tällä hetkellä ihan mahdoton. Me emme voi lähteä siitä, että meillä on alueellinen eriarvoisuus siinä, mitkä tehtävät poliisi voi hoitaa. Pääkaupunkiseudulla vielä tietyt asiat hoidetaan, haja-asutusseudulla ei enää hoideta sitäkään, mikä pystytään hoitamaan pääkaupunkiseudulla tai suurissa kaupungeissa. Me olemme itse synnyttämässä tällaista tilannetta, jossa tämä oikeusperusta murtuu. Ja kun puhun näin, niin ymmärrän täysin, että sisäministeri Risikko ymmärtää, missä mennään tässä näin. Jos me vapaaehtoisesti teemme nyt tällaisen valinnan tässä talouden tilanteessa, joka Suomella on, että velalla eletään, niin sitten ne säästötoimet rankimmin kohdistuvat tänne poliisin puolelle. Se on huono valinta. Me olemme taas siinä tilassa, että käytännössä se synnyttää enemmän kuluja kuin tuo säästöjä, ja sen takia nämä pitäisi huolella arvioida.

Poliisiasiaain neuvottelukunnan varajäsenenä saan jatkuvasti heidän erittäin laadukasta materiaaliaan, minkä myös ministeri Risikko hyvin tuntee. He ovat mielestäni parhaita ar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

vioimaan, mitkä ne todelliset tarpeet ovat. He tietävät ne ja seuraavat ja tutkivat ja ovat yrittäneet sopeutua tähän tilanteeseen, mutta nyt tietty raja on saavutettu.

Arvoisa puhemies! Oikeastaan tässä enää tähän hyvään keskusteluun tällainen painopiste ja oikeastaan avaus sellaiselle keskustelulle, että mitä me haluamme, minkälainen oikeusperusta Suomessa tulevaisuudessa on.

18.44 Eva Biaudet r: Arvoisa puhemies! Hallitus on siis viime toukokuussa antanut eduskunnalle valtioneuvoston selonteon sisäisestä turvallisuudesta, ja olemme tänään keskustelleet siitä. Se on ensimmäinen laatuaan, ja sen takia varmasti on paikallaankin keskustella aika laajasti siitä, miten tämä työ jatkuu, koska tähän on alkua.

Lakivaliokunta on antanut lausunnon tästä ja kiinnittänyt huomiota siihen, että selonteossa sisäinen turvallisuus on rajattu koskemaan ehkä ennen kaikkea sisäasiainhallinnon toimijoita. Itse ajattelen, että tämä on valitettavaa. Mutta tämä on hyvä alku. Selonteossa tuodaan esiin muina tärkeitä sisäisen turvallisuuden viranomaisina myös tuomioistuimet, syyttäjänvirastot, Rikosseuraamuslaitos, Tulli, sosiaali- ja terveystoimi, mutta muiden toimijoiden roolia ei kovin paljon käsitellä. Luottamus yhteiskuntaan, yhteiskunnan sosiaaliseen pääomaan — siis demokratiaan, turvaverkostoihin, koulutukseen — on mielestäni, niin kuin täällä on hyvin edustaja Paateron puheenvuorossa sanottu, tämän turvallisuuden kivijalka.

Inre säkerhet är så mycket mer än vad som står i regeringens utredning. Att förbättra den inre säkerheten i en allt mer komplicerad säkerhetsmiljö förutsätter förutom att myndigheters prestationsförmåga blir bättre, också ett brett samarbete mellan myndigheter, mellan internationella aktörer, medborgarorganisationer och företag. För att en fungerande rättsvård och rättsskydd ska kunna fungera som grundpelare för samhällsfreden förutsätts det att alla aktörer i den här rättsprocessen fungerar och har balanserade, ändamålsenliga resurser. Det gäller polisen, åklagarna och rättsväsendet som alla skapar den här säkerhets- och trygghetskedjan, till exempel i straffprocesser. Och resurserna måste fördelas mellan dem såsom ett fungerande rättsskydd förutsätter.

Lagutskottet har uttryckligen poängterat att förtroende gentemot myndigheter är en viktig pelare, legalitetsprinciper, rättsstatsprinciper, förverkligandet av grundrättigheter och mänskliga rättigheter på ett effektivt sätt, att de ska kännas i människors vardag. De här är alla grunder för den inre säkerheten.

Liksom ingen människa är en ö så är inget land det heller, och brottslighet känner inga gränser. Även den inre säkerheten kan ibland ha internationella kontakter. Därför är det så viktigt att Finland också känner förtroende för ett samarbete med andra och bygger på aktivt samarbete med andra, och är med i internationellt samarbete i Norden, i Europa och globalt. I dagens läge är det en förutsättning för att varje land ska kunna vara tryggt, att varje medborgare ska kunna känna sig trygg. Internationella institutioner såsom FN eller Osse har naturligtvis sina utmaningar, men de har byggts upp under många år och det är viktigt att vi inte försummar våra insatser och vårt ansvar i dessa organisationer. Det är de som bygger upp det här internationella normverket och det är lika viktigt att vi efterföljer den lagstiftning, de internationella regler — till exempel om skydd för flyktingar, internationellt skydd för flyktingar — som vi har lovat resten av världen att göra.

I jämförelse med andra EU-länder är kvinnovåldet i Finland synnerligen stort. Våld mot kvinnor är en kränkning av de mänskliga rättigheterna och det tillåter vi fortsätta på bred

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

front i Finland. Nästan 25 procent av befolkningen har utsatts för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, men det verkar ändå inte finnas en tillräckligt stark politisk vilja för att stoppa det här våldet. Inte ens satsningarna på skyddshem är över huvud taget tillräckliga. Den här saken måste i kommande diskussioner kring den inre säkerheten ha ett större utrymme.

Jag funderade i dag på vad som ger ett tryggt och säkert samhälle när jag kom till jobbet. Orden från generalsekreteraren för Sveriges advokatsamfund Anne Ramberg har fastnat starkt i mitt minne. Hon säger att rädslan är en dålig lagstiftare. Också Pär Stenbäck, tidigare minister och riksdagsledamot skriver i Hufvudstadsbladet i dag om när fruktan tar över. Han säger: "Valet står inte mellan en brutal kapitalistisk marknadsekonomi och en traditionell social-liberal välfärdsstat, utan mellan en politik som stärker den sociala sammanhållningen och en gemensam samhällssyn, och ett samhälle som hotar erodera när fruktan för framtiden genomsyrar det."

En stor del av ungdomarna tror inte på att Finland har en bättre framtid att gå till. Det här är en allvarlig signal om att vi måste jobba mera på att skapa mer trygghet och säkerhet, och ha mindre skrämsel, flyktingfientlighet och rasism i det här landet. — Tack.

18.50 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Yhteiskuntamme vakaudelle ja sisäiselle turvallisuudelle luovat pohjan yhteiset arvot, hyvinvointi, demokratia, luotettava hallinto, oikeusvaltio ja toimivat instituutiot. Käsiteltävänä oleva selonteko painottuu perustellusti niin sanottuun kovaan sisäiseen turvallisuuteen, vaikkei sisäinen turvallisuus kuitenkaan ole, niin kuin selonteossa todetaankin, vain turvallisuusviranomaisten toimintaa.

Aloitimme laatuaan ensimmäisen sisäisen turvallisuuden selonteon eduskuntakäsittelyn hallintovaliokunnassa jo viime keväänä. Selonteko ja meneillään oleva sisäisen turvallisuuden strategiatyö antavat meille tilannekuvan niin muuttuneesta turvallisuustilanteesta, viranomaisresursseista ja toimenpiteistä kuin maamme tulevaisuuden turvallisuusnäkymistä.

Niukentuneet resurssit riittävät maamme ja kansalaisten turvallisuuden vaalimiseen ja ylläpitoon vain oikein kohdennettuina. Tämä tarkoittaa, että viranomaiset joutuvat tekemään valintoja, miten resursseja käytetään jatkossa vaikuttavimmin. Oikea-aikaisilla, harkituilla valinnoilla turvaamme toimivan palveluorganisaation. Meillä on siis oltava valmiutta keskustella ja priorisoida, voidaanko joidenkin rikosten selvittämistä painottaa resursoinnissa toisia tärkeämmäksi.

On tärkeää, että kokonaisturvallisuuden murroksessa pystymme turvaamaan riittävät viranomaisresurssit, mutta yhtä tärkeää on vaikuttaa siihen, että palvelutarpeen kasvua kyetään vähentämään, eli panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin, estetään nuorten syrjäytymistä, työttömyyttä ja niin edelleen. Turvallisuusviranomaisten rinnalla on siis huomioitava ennaltaehkäisevän työn vaikutus. Mitä oikea-aikaisemmin pystymme tunnistamaan tekijät, jotka johtavat yhteiskunnan turvallisuutta erilailla vaarantaviin tekijöihin, sitä parempi. Sitä vähemmän syntyy kokonaiskustannuksia ja inhimillistä kärsimystä. Tärkeää on siis, miten pystymme pureutumaan syihin emmekä hoida ainoastaan seurauksia.

Suomalaisten luottamus turvallisuudesta vastaaviin viranomaisiin on korkea. Päättäjien ja vastuunkantajien katseet kääntyvät useimmiten niihin asioihin, mitä voidaan mitata. On siis kiinnitettävä huomiota myös siihen, millä aikataululla poliisi ja muut viranomaiset pystyvät kansalaisia palvelemaan. Ministeri Risikko on ansiokkaasti nostanut esiin, olisi ko aika ja tarve esimerkiksi poliisin palveluihin asettaa tietynlainen palvelulupaus, jonka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

kautta pystyisimme läpinäkyvämmin ja oikea-aikaisesti osoittamaan resursseja yhteiskunnallisesti.

Arvoisa puhemies! Jokaisella turvallisuusviranomaisella on oma, keskeinen tehtävänsä. Hyvin toimiva poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen PTR-yhteistyö on oiva esimerkki viranomaisyhteistyön vaikuttavuudesta. PTR-yhteistyö toimii ja tehostaa myös rikosten selvittämistä. On tärkeää, että PTR-viranomaisten johtamisvastuita selvennetään ja täsmennetään sisäisen turvallisuuden strategiatyössä. Niistä viime kuukausina on valmistunut myös tämä selvitys Tullin roolista, vastuista ja paikasta.

Selonteossa linjattiin, että poliisien määrä vakiinnutetaan noin 7 000 poliisiin tasolle tämän vaalikauden aikana. Kokoomuksen ryhmälle tämä taso on ehdoton minimi, jonka alle ei voida mennä. Poliisien määrän riittävyyttä tulee säännöllisesti arvioida, ja siksi onkin tärkeää, että hallitus käsittelee ensi viikon kehysriihessä turvallisuutta yhtenä kärkiasiana. Myös hallituksen linjaus poliisien koulutusmäärien lisäämisestä on olennainen.

Sisäisen turvallisuuden strategiatyössä turvallisuus on ymmärretty laaja-alaisesti. Työhön on kutsuttu niin viranomaiset kuin kansalaisyhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimijat. Meidän on kyettävä hyödyntämään kunkin osaamista ja resursseja yhteiskunnan kokonais-turvallisuutta vahvistavasti. On tärkeää myöskin, että eduskunta saa tietoa siitä, miten strategiatyö etenee. Yhteinen tahtotila on kuitenkin se, että Suomi on tulevaisuudessakin maa, jossa on turvallista tehdä työtä, yrittää, opiskella ja elää.

Loppuun lyhyesti siitä nuorten tulevaisuudentekijöidemme näkemyksestä, että tutkimuksen mukaan nuoret pitävät Suomea yhä vahvana luottamusyhteiskuntana. Oleellista onkin kansalaisten, toimijoiden, viranomaisten, vastuunkantajien ja koko yhteiskuntamme kannalta, että keskitymme siihen, miten voimme edelleen vahvistaa sitä luottamusta ja keskitymme niihin asioihin, mitkä luottamusta edistävät.

Kiitokset lopuksi ministerille ja myöskin hallintovaliokunnan puheenjohtaja Eerolalle, varapuheenjohtaja Korhoselle ja koko valiokunnalle uskalluksesta tehdä kattava ja pidemmän aikavälin sisäisen turvallisuuden selonteon mietintö.

18.56 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Pohdin tuossa valiokunnalle mietintöä tehdessä ja sisäisen turvallisuuden raporttia lukiessa, mitä se sisäinen turvallisuus oikein on. Minusta se on sitä, että kasvatamme lapsemme suvaitsemaan ja auttamaan toinen toisiamme. Sieltä se lähtee kotoa. Mitä se vaatii siltä kodilta? Se vaatii sitä, että vanhemmilla on riittävä toimeentulo ja turva elämiseen ja lastensa kasvattamiseen, koulussa ei kiusata eivätkä ihmiset syrjäydy.

Nämä ovat niitä sisäisen turvallisuuden perusrakenteita, mille on hyvä rakentaa turvallista ympäristöä asukkaillemme. Kun tämä rakennelma murtuu, tarvitsemme viranomaisia, joiden tehtävä on auttaa hädässä olevia ihmisiä selviämään elämän haasteista. Tässä muuttuvassa maailmassa uusien uhkakuvien ja yhä erilaisen rikollisuuden lisääntyessä olemme huomanneet myös Suomen sisäisen turvallisuuden rakenteiden natisen liitoksis- saan. Se arvio, mitä hallituksen kehys sisältää valtion talouden tasapainotuksen ja säästö- jen aikaansaamiseksi, laittaa nämä turvallisuuden reuna-arvot liikkumaan yhä harmaam- paan suuntaan.

Hallintovaliokunnan yksimielinen mietintö kertoo sen, että resurssien osalta on saavu- tettu ääripää. Monella sisäisen turvallisuuden osa-alueella se kertoo myös sen, kuinka sääs- täminen aiheuttaa myös maallemme taloudellisia menetyksiä. Arvioiden mukaan kysymys on useiden miljardien taloudellisesta menetyksestä. Harmaan talouden tutkimuksen määrära-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

hojen vuosittainen näivettyminen tietää verotulojen menetyksiä. Onneksi niitä on jossain määrin pystytty aina budjetin käsittelyssä osittain palauttamaan, ja siitä kiitos kuuluu ministerille. Hän on hyvin toiminut siltä osin. Mutta valitettavasti edelleenkin menetämme suuria määriä verotuloja harmaan talouden takia.

Lisäksi raskaan liikenteen ammattimaisen valvonnan tehostaminen on tärkeä osa niin suomalaisille kuljetusyrittäjille kuin valtion sekä kuntien verotuloille ja ennen kaikkea liikenneturvallisuudelle. Tehokkaammalla ja ammattimaisella valvonnalla parannetaan lailisten kuljetusliikkeitten kilpailukykyä ja suomalaisen yrittäjän asemaa. Nämä ovat myös niitä ratkaisuja, millä tuotetaan verovaroja muun sisäisen viranomaistoiminnan ylläpitämiseen, sillä verovaroja tarvitaan niin pelastus- kuin hätäkeskuslaitoksen, poliisin ja Rajavartiolaitoksen toiminnan ylläpitämiseen. Myös näitä edellä mainittuja alan ammattilaisia tarvitaan jatkossakin, siksi riittävään koulutukseen ja sen määrään ja tasoon on jatkossakin satsattava.

Arvoisa puhemies! Tämä hallintovaliokunnan mietintö kuvaa hyvin ne tilanteet, miltä osin resurssien vähydestä huolimatta hyvällä eri hallinnonalojen yhteistyöllä on onnistuttu. On pystytty saavuttamaan PTR-yhteistyöllä merkittäviä synergiahyötyjä ja palvelujen tehostamista. Onnistuneita yhteistyötehtäviä on ollut muun muassa Puolustusvoimien ja eri järjestöjen kanssa. Tämä osaltaan kertoo sen tosiasian, että Suomessa osataan sopia asioita ja sopimalla saadaan aina enemmän aikaan.

Valitettavasti mietinnön sisältö kertoo myös sen tosiasian, missä viranomaiset ovat joutuneet taipumaan. Siltä osin maamme asukkaat ovat joutuneet kärsimään, ja tämä johtuu pelkästään vähentyneistä resursseista. Tässä yhteydessä täytyy kiittää näitä viranomaisia hyvästä yhteistyöstä siinä, että ovat jaksaneet taipua tehtävien ja uusien haasteitten edessä. Mutta ikävä kyllä tähän jatkuvaan taipumiseen Suomen sisäisen turvallisuuden rakenteissa ei ole mielestäni enää varaa. Jatkuva taipuminen katkaisee jossakin vaiheessa sen selkärangan, ja silloin vahinkoa on vaikea korvata. Siksi tarvitaan rahallisia satsauksia sisäisen turvallisuuden toiminnan ylläpitämiseksi.

Kiitos ministerille hyvin selkeistä vastauksista tänä päivänä ja kehittämishalusta sisäisen turvallisuuden osalta. — Kiitos.

19.01 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Tässä voimakkaassa turvallisuusympäristön muutoksessa, joka pahaenteisesti vaikuttaa myös Suomen turvallisuustilanteeseen, näen kestäättömänä kehityksenä ensinnäkin sen, että meillä on Suomessa jo lähtökohtaisesti vähiten poliiseja pohjoismaisessa vertailussa, ja toisekseen, että kehitys jatkuisi poliisimäärän vähentymisenä entisestään. Esimerkiksi tällä hetkellä poliisin suorituskky on vielä vajavainen täysin takaamaan massatapahtumien turvallisuuden, saati että meillä olisi riittävästi poliiseja ilman erityisempiä tapahtumia jalkautumaan kaduille, missä yhtä lailla on alttius myös väkivaltaisille iskuille — mitä naapurimaissa hiljattain saatiin todistaa, sekä tuolla Pietarissa että Tukholmassa. Pietarin isku ei jostain syystä saanut samanlaisia sympatian osoituksia kuin mitä Tukholman sai.

Arvoisa puhemies! Nyt valtiovarainministeriön alustavan kehyksen mukaan vuoteen 2020 mennessä, jos tämä kehys toteutuisi, poliisilta lähtisi se 850 henkilötyövuotta. Ja näin on, koska poliisin budjetista 70—80 prosenttia on henkilöstökuluja. Pitää muistaa, että poliisisektorilla ainoa mahdollisuus sopeuttaa on laittaa väkeä pois. Tätä emme voi hyväksyä, kuten te, arvon kansanedustajat, olette kaikki täällä yksimielisesti todenneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Meillä poliisi on yksi maailman parhaiten koulutetuista, oikeudenmukainen, tasapuolinen, korruptoitumaton ja rehellinen. Tuo valiojoukko tarvitsee riittävät toimintaedellytykset, jotta voimme taata kansalaisille sisäisen turvallisuuden. Uskon, että jokainen meistä ymmärtää turvallisuuden merkityksen niin yksilöiden kuin myös elinkeinoelämän kannalta. Poliisi, kuten muut turvallisuusalan toimijat, tulee riittävästi resursoida, ja lisäksi meidän tulee lainsäädännöllä mahdollistaa poliisille työkalut ylläpitää sisäistä turvallisuutta.

Kiitän ministeri Risikkoa ja hallintoasiainvaliokuntaa sisäisen turvallisuuden selonteosta.

19.04 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri, myös minä haluan kiittää tästä sisäisen turvallisuuden asiasta, mistä tänään täällä keskustelemme, erityisesti siitä, että strategiaa päivitetään myös tulevaisuudessa. Toki kiitos siitä myös, että olette täällä kuuntelemassa ja vastaamassa kysymyksiin.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta antoi myös tästä lausunnon, ja me nostimme esiin omassa lausunnossamme hyvinvoinnin ja turvallisuuden sekä pelastustoimi- ja ensihoitoteemat. On ollut hienoa kuulla, että täällä myös arjen turvallisuus on noussut paljon keskustelussa esille. Me nostimme syrjäytymisen, tuloerojen kasvun, päihteiden käytön, tarttuvat taudit ja yleisesti arjen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät.

Pelastustoimesta ja ensihoidosta nostimme esille varautumisen ja onnettomuustilanteiden selvittämisen ja yhteiskunnan kriittisten toimintojen ylläpitämisen häiriötilanteissa. Nämähän ovat kaikki äärettömän tärkeitä ja koskettavia asioita, erityisesti sairaalamaailma ja turvallisuuden säilyminen siellä, jonka jo yhdessä puheenvuorossani nostin esille. On todella aika pelottavaa ajatella, mitä tapahtuisi, jos todellinen uhka sairaalaan saapuisi, on se sitten kyber- tai hyperuhkaa tai vaikkapa joku virus tai bakteeri, tulee se sitten työntekijöiden tai minkä ikinä mukana. Voimme maalata vaikka minkälaisia uhkakuvia. Turvallisuus on tunnetta, ja kyllä se turvallisuudentunne on Suomessa tällä hetkellä heikentynyt.

Täytyy kiittää Kuopion poliisia siitä, että onnistui paljastamaan aiotun rikoksen, missä turvapaikanhakijoiden joukko meinasi tietäessään jo, että poistuvat maasta, vielä sortua rikoksiin: oli luvassa näpistyksiä, varkauksia, jopa raiskauksia. Juuri tällaista ennaltaehkäisyä me tarvitsemme ja poliiseille lisää resursseja toimia juuri näin, niin kuin esimerkiksi Kuopiossa tehtiin — toki myös hoitajien resursseja. Täytyy itse hoitajana aina nostaa esille hoitajien resurssit ja poliisien resurssit myös.

Nostaisin esiin myös sen tulevaisuuden ajatuksen, että ikääntyneiden määrä lisääntyy. Meillä on vuonna 2060 yli 65-vuotiaita noin 1,79 miljoonaa. Se tarkoittaa sitä, että hauraita ja heikkoja ihmisiä on ympärillämme, ja meidän tulee tehdä kaikkemme, että pidämme myös heistä huolen. Oli hienoa kuulla, ministeri, kun mainitsitte, että myös ikääntyneiden turvallisuus tulee nousemaan esille strategian päivityksessä sitten, kun sitä tehdään. Niin tuleekin olla.

Meillä tapahtui Espoossa joku vuosi sitten sellainen käsittämätön rikos, mitä ei ole vielä saatu selvitettyä, vaikka poliisin valvontakameran kuvaa oli, että kehitysvammaisilta henkilöiltä tyhjennettiin pankkitilit heidän omilla pankkikorteillaan. Tämä on kyllä sarjassamme, että tarvittaisiin Hercule Poirot ratkaisemaan, kuka vei ja miksei saada rahojen takaisin.

Arvoisa puhemies! Laittomasti maassa olijoiden tilanne on myös noussut täällä keskusteluun. Kyllä minä näen, että niille, jotka ovat laittomasti maassa, kyllä täytyy pikapalau-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

tus omaan lähtömaahansa saada aikaiseksi. Nykytilanne ei ole oikein heitä itseäänkään kohtaan. Siinäkin on tällaista humanitääristä ajatusta, mitä pitää ajatella, että joutuvatko ne ihmiset mahdollisesti rikoksen uhriksi itse, ihmiskaupan uhreiksi. Mikä heidän tilanteensa on täällä Suomessa, kun ei ole paikkaa minne mennä eikä sitä toimeentuloa, ja ruokkiiko se myös alustaa sille mahdolliselle rikollisuudelle, niin että juurikin ne heikoimmassa asemassa olevat hauraat ihmiset, vaikkapa ikääntyneet, joutuvat kohtaamaan näitä taskuvarkauksia. Mutta nämä ovat kaikki teemoja, jotka ovat keskustelussa jo nousseet esille.

Hienoa, että sisäisen turvallisuuden strategiaa päivitetään. Hyvä, että siellä nousee arjen turvallisuus esille. Turvallisuus on tunnetta. Ministeri, sanoitte hienosti, että uni on sitä parasta lääkettä. Minä nostaisin vanhasta lastenlaulusta myös sen maidon, sen lämpimän maidon: "Maito tuore lämpöinen avun tuoda voisi, viljakorppu valkoinen" — jotenkin näin se menee — "ehkä turvan toisi." Me luotamme nyt ministeriin, että me voimme nukkua yömmekin hyvin, ja ihmeisiinhan te pystytte.

19.08 Sirpa Paatero sd: Arvoisa herra puhemies! Sisäisen turvallisuuden selonteko on siis tehty ensimmäisen kerran, mikä on tietenkin hyvä asia. Meidän mietinnössämme, hallintovaliokunnan yksimielisessä sellaisessa, on kuitenkin esitetty kritiikkiä, joka on sinänsä varmaankin ihan aiheellista, että se ei vastannut aivan sitä, mitä hallintovaliokunta on aikaisemmin toivonut ja tarvinnut, ja toisaalta, kun katsoo sekä hallintovaliokunnan käsitellyä että kaikkien muiden valiokuntien, jotka antoivat lausunnon, niin se kritiikki liittyi siihen, että tämä oli hyvin resurssipainotteinen. Ajatusta kokonaisturvallisuuskäsitteestä ja koko yhteiskuntaan liittyvistä asioista ei käsitelty siinä laajuudessa kuin olisi ollut tarve vaan oli enemmän keskitytty siihen resurssipuoleen, mikä ei tietenkään ole vähäpätöistä.

Tämä laajempi turvallisuuskäsite näkyi, niin kuin jo sanoin, heti alkulauseissa, joissa todettiin, että sisäinen turvallisuus on demokratian ja hyvinvointiyhteiskunnan kivijalka. Minun mielestäni sen tulisi olla toisinpäin eli meillä sisäinen turvallisuus on sitä parempi, mitä paremmin meillä demokratia toimii ja miten paljon paremmin meillä hyvinvointiyhteiskunta ja sen palvelut ovat toiminnassa. Tämähän oikeasti näkyy aina, kun ihmisiltä kysytään, mikä heidän turvattomuuttaan aiheuttaa. Suurimmalle osalle ihmisistä ne ovat työttömyys, osattomuus, eriarvoistuminen, syrjäytyminen. Siitä arjesta se ihmisten turvattomuus lähtee.

Ei ollenkaan ole vähäpätöistä, että meillä turvallisuusympäristön sanotaan muuttuneen. Näin varmaan on, ja ihmisten medialukutaito on tietenkin yksi näkökulma, minkä kautta sitä tietoa enemmän ja enemmän tulee, ja sitten sen seulominen on aika hankalaakin. Kuitenkin täytyy muistuttaa, että kun katsotaan maailmanlaajuisesti, niin kuolleiden ihmisten määrä sodissa, terrorismissa, väkivallassa on vähentynyt maailmanlaajuisesti, Euroopan laajuisesti ja Suomessa. Väkivaltaisten kuolemien määrä Suomessa on vähentynyt. Ryöstöjen määrä Suomessa on vähentynyt. Mutta se ei tarkoita sitä, että tehtävä olisi tehty, koska niitä yhä edelleenkin on, mutta pitää muistaa, että vaikka joskus tuntuu, kun mediaa katsoo ja kuulee, että tilanne olisi mennyt paljon parempaan suuntaan, niin näin ei ole vaan Suomi on varsin turvallinen maa.

Suomessa on yksi poikkeuksellinen näkökulma, kun katsoo vaikkapa muita Pohjoismaita. Meillä alkoholisidonnaiset rikokset ovat moninkertaiset liittyen sekä väkivaltaan että ryöstöihin ja muihin, ja ne näkyvät myöskin sitten siellä sosiaali- ja terveystieteillä. 70 prosenttia niistä ihmisistä, jotka tulevat esimerkiksi poliisien viemänä ongelmatilanteissa päivystykseen, on päihtyneitä. Poliisien viikonloppu olisi aivan toisen näköinen, jos meil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

lä olisi vähemmän viinanjuontia. Tästä syystä kysymys alkoholilain tulevasta muutoksesta on tietoinen riski siitä, että poliiseja tarvitaan lisää, niin kuin ministeri sanoi, mutta se tarkoittaa myöskin lisää väkivaltaa, se tarkoittaa lisää perheiden ongelmia, se tarkoittaa lisää yksinäisiä lapsia ilman ruokaa. Tämä on valitettavaa, ja tämän kertovat poliisit ennen kuin sosiaalityöntekijät.

Näistä resurssihuolista, jotka ovat niin sanottua kovan turvallisuuden osuutta, on hallintovaliokunta yhteisesti näinä vuosina, kun olen pari vuotta saanut itse olla siellä mukana, ollut yhtä mieltä ja lausunut kaikkien, siis poliisien, Hätäkeskuksen, pelastuslaitoksen, Rajan ja Tullin, osalta resurssitarpeen muutoksista. Tähän liittyy se, että tämä kuuluisa PTR-yhteistyö, elikkä poliisin, Tullin ja Rajan, on nyt tullut siihen tiensä päähän näillä resursseilla, että tämä työmalli heikkenee, jollei resursseja saada lisättyä.

Tähän on uutena otettu kolme asiaa, kun meillä on jonkun verran näissä yhteneväisyyttä, kun puhutaan kyberrikollisuudesta, kun puhutaan informaatiovaikuttamisesta, kun puhutaan hyperrikollisuudesta, elikkä kaikkea tätä sekaisin, mutta se on uusi ala, johonka ihan varmaan tarvitaan uutta lainsäädäntöä. Me joudumme itse sen vaikutuksen alaisiksi moneen kertaan varmaankin huomaamattamme, ja siihen liittyy tietysti myöskin tämä tiedustelulainsäädäntökysymys — se varmaankin tarvitaan, mutta minkälaisilla pelisäännöillä, siihen joudutaan varmaan vielä palaamaan tässä.

Sanon vielä viimeisenä asiana sen, että meillä on erilainen näkemys tässä salissa Tullin paikasta, sillä sosiaalidemokraattien näkemyksen mukaan Tulli on yhä edelleen ensisijaisesti meidän ulkomaankauppaa hoitava viranomainen eikä ensisijaisesti rikosentorjuntaa hoitava viranomainen. Tämä on kaikissa maailman maissa näin, kahta pientä, olivatko ne Oman ja Bahrain, lukuun ottamatta. Tulli ei ole pelkkä rikosentorjuja vaan osa meidän ulkomaankauppaamme.

19.14 Kari Tolvanen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä kokonaisturvallisuushan on hyvin laaja-alainen käsite, ja voi sanoa, että siihen turvallisuuden tuottamiseen osallistuvat kaikki kansalaiset, yhdistykset, yritykset, totta kai myös viranomaiset. Joskus voisi sanoa, että toimiva sosiaalipolitiikka on parasta kriminaalipolitiikkaa — se kuvastaa hyvin, mikä on se turvallisuus laaja-alaisesti. Minun mielestäni sen takia on täysin perusteltua, että tämä selonteko, mikä nyt tehtiin, tehtiin tarkasti rajaten sisäministeriön alaisuuteen, koska muuten tätä selontekoa tehtäisiin vieläkin. Maailma muuttuu niin kovaa vauhtia, että se selonteko olisi historiaa jo valmistuessaan. On tärkeää, että tulevassa strategiassa ja siinä toimeenpanossa käsitellään laajemmin asioita, niin kuin minun tietojeni mukaan nyt käsitelläänkin. Se on todella tärkeää.

Nyt kun tuossa puhuttiin resursseista:

Resurssien pitää olla kaikilla viranomaisilla — puhutaan sitten pelastusviranomaisista, Hätäkeskuksesta, Tullista, Rajasta, poliisista — sellaiset, että nämä viranomaiset pystyvät turvaamaan kansalaisten turvallisuuden. Turvallisuus ja oikeudenhoito on tämän yhteiskunnan kivijalka, sanon sen näin päin. Se on meidän demokratiamme jalka, mutta se on myös ihan meidän maineemme tuolla maailmalla ja turismin ja yritystoiminnan kannalta erittäin tärkeä. Siksi — myös siksi — meidän on satsattava tähän sisäiseen turvallisuuteen, totta kai ensisijaisesti kansalaisten turvallisuuden kannalta.

Nyt ollaan kipurajalla selkeästi, sen takia, että tämä toimintaympäristö on muuttunut todella paljon. Itse asiassa tutkimusten mukaan ihmiset pelkäävät entistä enemmän. Vielä viime vuoden loppuun asti kokonaisrikollisuuden määrä laski, toki oli nousua esimerkiksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

seksuaalirikoksissa lähes 500 prosenttia ja maksuvälinerikoksissa tai petosrikoksissa hyvin huomattavasti, mutta nyt on ikävä kyllä lähtenyt viimeisten tilastojen mukaan myös konalaisrikollisuuden määrä nousuun. Se on ikävä asia. Pelkotilat ja todellisuushan eivät aina kulje käsi kädessä, ja ihmiset todella pelkäävät tuoreiden tutkimusten mukaan, mutta turvallisuudentunnetta useimmiten lisää kuitenkin, että omat asiat ovat kunnossa, perheen asiat ovat kunnossa, työasiat ovat kunnossa. Mutta kyllä siellä sitten aika äkkiä tulee se palomies, poliisi ja rajavartija — se, että heitä on riittävästi turvaamassa näitä tiukkoja paikkoja. Poliiseja tarvitaan lisää ihan senkin takia, että kun ihmisiltä viedään vaikka polkupyörä, niin poliisilla olisi aikaa tutkia se juttu. Jos näitä ei tutkita, semmoinen oikeudentunto murenee. Nämä ovat tärkeitä asioita.

Sitten kun mennään tämmöiseen kovaan turvallisuuteen, niin totta kai siihenkin tarvitaan resursseja, koska pahimmillaan — siis pahimmillaan, mitä ei todennäköisesti tule tapahtumaan — ensimmäinen tämmöisen vakavan hybridi-iskun vastaanottaja on poliisi tai rajavartija ja vasta sen jälkeen Puolustusvoimat, jos ne saadaan enää toimintakykyiseksi. Lainsäädännön pitää olla kohdallaan, että tämmöistä yllättävää iskua ei tapahdu. Siksi, vaikkakin perustuslakia nyt tässä testataan, tiedustelulainsäädäntö pitää saada mahdollisimman nopeasti toimeen. Sen olisi pitänyt olla jo kymmenen vuotta sitten toiminnassa, kun tosiasia on, että meilläkin jonain päivänä joku vakava rikos jälleen tapahtuu. Meille on tullut kaikki paha maailmalta, myöhässä ja pienempimuotoisena. Se lähti aikoinaan huumeista, sen jälkeen tulivat järjestäytynyt rikollisuus, rikollisjengit, kouluampumiset, kunniväkivalta ja erilaiset pommi-iskut, niin kuin Myyrmanni. Siksi pitää olla tämmöinen lainsäädäntö, että pystytään pelastamaan ihmishenkiä. Tosiasiahan on, että täällä viime vaalikaudella hyväksyttiin laki henkeen tai terveyteen kohdistuvan vakavan rikoksen valmistelun kriminalisoinnista. Sitä vastustettiin aika ajoitin hyvinkin kiivaasti, mutta osittain sen takia on pystytty pelastamaan ihmishenkiä: kouluampumisia on estetty ja sen lisäksi on myös Helsingin yliopistoon kohdistunut isku estetty. Tiedustelulainsäädännössä on ihan nämä samat elementit.

Viranomaiset pitää resursoida riittävästi, ja toiminnan pitää olla yhteensopivaa ja jouhevaa myös Tullin osalta — Tulli on tärkeä viranomainen monessa mielessä. Mutta kuten tuossa jo lyhyesti sanoin: pitäisikö meidänkin katsoa pikkasen peiliin? Ensinnäkään ministeriö rakennehan ei kokonaisturvallisuutta tue missään määrin, emmekä me eduskunnassakaan. Meillä on turvallisuusasiat hajautettu moniin eri valiokuntiin, että olisiko aiheutta täälläkin se turvallisuusvaliokunta perustaa, ja se voisi miettiä kokonaisturvallisuutta?

19.20 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Tuosta vihapuheesta sen verran, että nykyään siitä hyvin herkästi saa lapun käteen. Mutta minäpä otan esimerkin: Niin sanottuna suomettumisen aikana jos arvosteli Neuvostoliittoa, sai kimppuunsa toimittajat mutta ei oikeuslaitosta. Jos kertoi muun muassa desanttien tekemistä rikoksista, raiskauksista, murhista, media ainoastaan kertoi, että tämä ei pidä paikkaansa, vaikka kansalaiset tiesivät. Nykyään vastaavista saa tuomion kyllä — lappu käteen, että lätkähtää.

Keskustelimme sisäisen turvallisuuden selonteosta myös viime toukokuussa. Lainaamme otteita puheesta, jonka silloin pidin: "On selvää, että suurin uhka Suomen sisäiselle turvallisuudelle on islamisaation eteneminen. Jokaisessa länsimaassa se on merkinnyt rikollisuuden kasvua ja kantaväestön keskinäisen vastakkainasettelun lisääntymistä ja jyrkentymistä ja tietenkin yhä nousevia veroja ja maksuja siivestäjien elättämisen kattamiseksi. Suomes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

sa on kateissa tuhansia turvapaikkaturisteja. Tulevaisuus tulee olemaan erittäin synkkä, jos tämä jatkuu. Rajat kiinni, ja paras eriste islamisaatiolle on piikkilanka." Näin totesin.

Arvoisa puhemies! Surullisena totean, että tilanne ei ole tuosta melkein vuoden takaisesta keskustelusta muuttunut kuin pahempaan suuntaan. Dublin-sopimusta ei edelleenkään noudateta, ja länsiraja vuotaa seulana, eikä laittomasti maassa notkuvia saada poistettua tarpeeksi nopeasti ja tehokkaasti. Monet EU-maat ovat ottaneet rajatarkastukset käyttöön, ainakin väliaikaisesti. Meidän länsirajallamme tulisi tehdä sama kiireellisesti, etenkin kun tähän aikaan vuodesta tulijavirta todennäköisesti kiihtyy kiihtymistään.

Toissa päivänä Suomen Uutiset julkaisi artikkelin, jossa kerrottiin, että Ruotsin veroviraston selvityksen mukaan jopa puolella turvapaikanhakijoista on useampi kuin yksi henkilöllisyys. Joissakin tapauksissa on kyse tarkoituksellisesta viranomaisen harhauttamisesta. Kun ylimääräinen henkilöllisyys on syntynyt, sen olemassaolo vaikeuttaa viranomaisten tehokasta toimintaa ja henkilöllisyyttä on mahdollista käyttää rikolliseen toimintaan. Jutussa todettiin, että turvapaikanhakijoiden useat henkilöllisyydet nousivat Ruotsissa keskustelun kohteeksi Tukholman terroriteon jälkeen. Iskusta epäillyllä Rahmat Akilovilla oli useita henkilöllisyyksiä, ja niiden avulla hänen onnistui vältellä maasta poistamisen toimeenpanoa. Joku muu on myös tehnyt töitä Akilovin henkilöllisyydellä. Artikkelin mukaan tämä vihjaa siihen, että henkilöllisyydet ja niihin liittyvät työluvut ovat kauppatavaraa. Manner-Euroopassa on raportoitu tapauksista, joissa turvapaikanhakijalla on ollut jopa yhdeksän eri henkilöllisyyttä. On turhaa ja lapsellista kuvitella, että meille tulisi samoista lähtömaista jollakin tapaa rehellisempää ja kunnollisempaa väkeä kuin esimerkiksi Ruotsiin, Saksaan tai Ranskaan. Ei muuten tule.

Arvoisa puhemies! Ei voi eikä saa olla niin, että kuka tahansa, mistä tahansa ja ties millä henkilöllisyydellä voi vain astua laivaan ja tulla tupsahtaa tänne. Meidän on opittava muiden maiden virheistä ja suojeltava omaa kansaamme.

19.25 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Olisi tärkeää pitää sisäisen turvallisuuden ketjun ensimmäinen lenkki vahvana. Sisäisen turvallisuuden selonteossa todetaan: "Hätäkeskustoiminta on yksi tärkeimmistä toiminnoista, jotka vaikuttavat suoraan luottamukseen viranomaisia ja yhteiskuntaa kohtaan." Kun lukee tämän vuoden talousarvion lukuja ja Hätäkeskuksen niukkenevia resursseja, ei voi kuin ihmetellä tapaa, jolla Suomen valtio yrittää ylläpitää edellä mainittua luottamusta. Vastuu on meillä päättäjillä.

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstömäärä on vähentynyt vuosien 2011—2015 aikana 763 henkilöstä noin 600:aan. Rahoituskehysten puitteissa henkilöstömäärä on jatkanut alenemistaan. Hätäkeskuslaitos joutuu jatkamaan myös vuonna 2017 sopeutustoimia sekä lykkäämään investointeja aiempien säästöpäätösten perusteella. Hätäkeskuslaitoksen Strategia 2016—2020:n tavoitteena on muodostaa Suomeen yksi virtuaalinen hätäkeskus, joka toimii useassa toimipisteessä. Tämä edellyttää toimivia tietojärjestelmiä. Myönteistä onkin, että pitkään työn alla ollut hätäkeskusuudistus on loppusuoralla painopisteen ollessa tällä hetkellä hätäkeskustietojärjestelmä Erican käyttöönotossa. Hätäkeskusuudistuksen ja uuden verkottumaan kykenevän hätäkeskustietojärjestelmän myötä nykytasoinen hätäkeskustoiminta edellyttää vähintään noin 600 henkilötyövuoden henkilöstötasoa. Tuleva malli tarkoittaa käytännössä sitä, että yksittäinen hätäkeskuspäivystäjä ottaa jatkossa vastaan puhelun mistä tahansa Suomesta. Tällaiseen toimintaan sisältyy totta kai mahdollisuuksia mutta myös uhkia. Yksittäisen hätäkeskuspäivystäjän kannalta katsottuna täytyy vain toivoa, että vastuiden kohdentaminen on eri tilanteissa otettu huomioon. Vahingon sattuessa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

ei ole oikein, että hätäkeskuspäivystäjä on yksin vastaamassa syytöksiin. Odotukset suuntautuvatkin erityisesti perustettavan johtokeskuksen suuntaan. Näyttäisi siltä, että Hätäkeskuslaitos pystyy selviämään tästä vuodesta viime vuodelta siirtyvien säästöjen avulla. Meidän päättäjien tulee huolehtia jatkossa, että toiminta säilyy moitteettomana.

Arvoisa puhemies! Vielä hieman poliisiasioita. Yhtenä poliisin painopisteenä on vuonna 2017 väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ehkäisyn liittäminen osaksi poliisin ennalta estävää toimintaa. Keskeisenä huolenaiheena on erityisesti Syyrian konfliktin vaikutusten ulottuminen maahamme. Suurimman uhkan muodostavat radikaalit islamistisesti motivoituneet yksittäiset toimijat ja pienryhmät, jotka ovat käyneet Syyrian taistelualueilla. Terrorismille jollakin tavalla myötämielisten henkilöiden kokonaismäärä on noussut Suomessa jo noin 350 henkilöön. Suojelupoliisi on tällä hetkellä toimintaympäristön muutoksesta johtuen aliresursoitu. Mikäli halutaan, että suojelupoliisi kykenee suoriutumaan tehtävistään, tulee viraston resursseja pitkäjänteisesti parantaa. Toiminnalle on tärkeää, että tiedustelulainsäädäntö saadaan päivitettyä mahdollisimman pian. Arvoisa ministeri: onko meillä toiveita, että tiedustelulainsäädäntö saadaan pikaisesti maaliin saakka?

19.29 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Vaikka valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta on omalla tavallaan joiltain osin varsin karua luettavaa, se antaa kuitenkin hyvän katsauksen nykyisistä turvallisuushista. Laajamittainen maahantulo, kansainvälinen terrorismi ja väkivaltaiset ääriliikkeet ovat nyt teemoina ajankohtaisempia kuin koskaan varsinkin naapurimaissamme tapahtuneiden erittäin ikävien terrori-iskujen jälkeen, joihin edustaja Ruoho edellä viittasi. On hyvä, että nämä mainitut uhat on sanottu ääneen selonteossa ja näin meillä on tilaisuus niiden torjumiseen.

Poliisin ja Rajavartiolaitoksen resurssien jo kauan jatkunut väheneminen on vaikuttanut turvallisuusviranomaisten toimintaedellytyksiin. Korjaaviakin toimenpiteitä on onneksi saatu aikaiseksi, kuten poliisikoulutuksen määrän lisääminen. Niukat resurssit on tietysti käytettävä kustannustehokkaasti myös turvallisuuden saralla.

Vastauksena lukuisiin sisäisen turvallisuuden uhkiin hallituksen turvapaikkapolitiittinen toimenpideohjelma tulee toteuttaa täysimääräisesti ensi tilassa. Se tarkoittaa muun muassa palautuskeskusten perustamista kielteisen päätöksen saaneille turvapaikanhakijoille. Samoin tiedustelulainsäädäntöön kaavailut muutokset tulee viedä kiireesti maaliin.

Arvoisa puhemies! Tiedustelulainsäädäntöhankkeiden taustalla ei ole halu rajoittaa kansalaisten yksityisyyttä, vaikka näinkin on joissain yhteyksissä väitetty. Toteutuessaan tietoliikennetiedusteluun on kuitenkin liitettävä riippumaton lupamenettely ja riippumaton valvontajärjestelmä oikeusturvan varmistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Toivon lopuksi, että sisäisen turvallisuuden selonteossa mainittuihin uhkiin suhtaudutaan [Puhemies koputtaa] kaikissa eduskuntaryhmissä asiaan kuuluvalla vakavuudella.

19.31 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Hallitus tekee kaikkensa, jotta Suomi saataisiin taas kasvu-uralle, ja siitä onkin lupaavia merkkejä. Oppositiolle eivät tunnu mitkään hallitukset toimet kelpaavan, mutta maahanmuuttoa halutaan lisää eikä edes laittomasti eli rikollisesti täällä maleksivia saisi palauttaa. Haittamaahanmuuton negatiiviset seuraukset meillä ja muualla ovat kiistattomat. Kaikille sektoreille, kuten nyt puheena olevaan sisäiseen turvallisuuteen, se merkitsee yhä kasvavia kuluja. Koska opposition mielestä mistään ei sovi leikata, kysynkin sieltä vasemmalta laidalta nyt: mistä nuo rahat otetaan?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

Olen tätä useasti täällä kysynyt, koskaan en ole saanut vastausta. Eikä kyse ole pelkästään rahasta: Turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ei voi ostaa. Kun ne järkkyvät, niitä on vaikea tai mahdoton palauttaa.

Hallitus julkaisi joulukuussa 2015 turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelmansa. Ohjelma on pitkälti perussuomalaisten käsialaa. Siellä lukee muun muassa näin: "Mikäli Dublin-järjestelmän toimivuutta ei kyetä palauttamaan, hallitus valmistautuu poikkeuksellisiin kansallisiin toimiin vastaavien vaikutusten varmistamiseksi. Palautamme niin sanotut Dublin-tapaukset välittömästi. Perustamme tarvittaessa uusia järjestelykeskuksia sekä majoitamme turvapaikanhakijoita myös teltta- ja konttimajoitukseen. Järjestelykeskuksessa vietetystä ajasta ei makseta vastaanottorahaa eikä muita sosiaalietuksia." Toimenpideohjelma on erittäin hyvä, mutta liikaa on tuhrattu aikaa sen toimeenpanemiseen. Nyt ohjelmaa on alettava noudattaa viimeistä kirjainta myöten.

Arvoisa puhemies! Meillä on huolestuttavan suuri joukko kantasuomalaisia, erityisesti nuoria miehiä, jotka ovat pudonneet yhteiskunnan normaalitoimintojen ulkopuolelle. Tämä kehitys on jatkunut jo pitkän aikaa, joten siitä on punavihreiden turha nykyhallitusta syyttää. Helsingin Sanomissa julkaistiin viime vuonna 15. toukokuuta artikkeli otsikolla Yksin jääneet. Siinä kerrottiin, että Suomessa oli vuonna 2014, eli jo ennen tätä massiivista maahanmuuttovyöryä, Tilastokeskuksen mukaan 155 kuntaa, joissa nuorten aikuisten sukupuolijakautuma oli vähintään yhtä epätasapainossa kuin Kiinassa. Miltä mahtavat luvut näyttää nyt, kun tänne on tullut kymmeniätuhansia turvapaikkaturisteja, joista ylivoimainen enemmistö on nuoria miehiä? Lisäksi, jos työhaluttomille ja kielitaidottomille turvapaikkaturisteille avautuu ohituskaistoja esimerkiksi asuntojonoissa, vastakkainasettelu kasvaa ja kärjistyy. Sitä ei varmasti kukaan toivo. Suomalaisten asioita on hoidettava ensin, ja maailmanparantamista voidaan harrastaa, jos jää aikaa ja rahaa.

19.36 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Hieman tässä lopuksi vielä Rajavartiostosta:

Valtiovallan ehdoton päätehtävä on huolehtia yhteiskunnan ja sen kaikkien jäsenten turvallisuudesta. Keskeinen tehtävä on rajavalvonta ja se, keitä maahan päästetään ja millä ehdoilla, ja myös se, miten kauan maassa voi olla laittomasti ja miten lainvoimaisen kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden palautukset pystytään toteuttamaan.

Rajavartiolaitoksen henkilöstöä on vähennetty 1990-luvun alusta noin neljännes. Tämän johdosta toimintaa on kehitetty muun muassa hankkimalla valvontatekniikkaa, myymällä kiinteistöjä, lisäämällä liikkuvuutta sekä virtaviivaistamalla ja automatisoimalla rajatarkastusprosessia.

Rajavartiolaitoksessa on yhä käynnissä edellisen hallituksen antama huomenlahja, talouden sopeuttamisohjelma, jolla toimeenpannaan vuosina 2011—2012 tehtyjä säästöpäätöksiä. Säästöpäätösten toimeenpanemiseksi laadittu vuoden 2012 sopeuttamisohjelma on suunniteltu suotuisamman turvallisuustilanteen vallitessa. Euroopan turvallisuustilanne ja Suomen rajaturvallisuustilanne ovat kuitenkin muuttuneet huonompaan suuntaan, eikä valoa asian suhteen ole näkyvissä. Hallitusohjelmassa osoitettu laskennallinen sisäisen turvallisuuden lisämääräraha Rajavartiolaitokselle riittää kattamaan vain edellisen hallituksen vuoden 2014 aikana tehdyt lisäleikkaukset.

Hallitus on linjannut sisäisen turvallisuuden selonteossa huolehtivansa itärajan perustason valvonnasta ja tämän tason saavuttamiseksi kohdentavansa itärajan valvontaan yhteensä 160 rajavartijan lisäyksen. Tämä määrä riittää kuitenkin vain perustason valvontaan. Se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

ei mahdollista reagointia pitkittyviin tai useilla toimintasuunnilla samanaikaisesti tapahtuviin poikkeamiin.

Säästöohjelman leikkaukset heikentävät oleellisesti myös Rajavartioston mahdollisuuksia hoitaa viranomaistehtäviä. He ovat hoitaneet vuosittain esimerkiksi noin 600 poliisitehtävää ja noin 1 300 etsintä- ja pelastustehtävää maa-alueilla. Suurin osa näistä tehtävistä jää vastaisuudessa muiden viranomaisten hoidettavaksi tai hoitamatta, ja se on erittäin valitettavaa. He joutuvat säästämään jatkossa myös työterveyshuollossa, mitä ratkaisua en pidä millään tavoin suotavana.

Arvoisa puhemies! Ihan tähän lopuksi haluan kiittää, että tällainen selonteko Suomen sisäisestä turvallisuudesta on tehty. Tämä on ainoa laatuinen. Ja kiitän myös ministeriä siitä, että olette jaksanut olla täällä koko tämän iltapäivän meidän kanssamme.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ministeri Risikko, 5 minuuttia.

19.39 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Tämä on ollut todella hyvä keskustelu, mikä täällä tänään illalla on käyty. Kyllä turvallisuus on saanut täällä tukea, ja mikä ettei, sehän on meidän jokaisen perustarve. Voimme olla hyvin tyytyväisiä siihen, että Suomi on yksi maailman turvallisimmista maista, mutta samalla tämä keskustelu osoittaa sen huolen, että turvallisuusympäristö on muuttunut ja sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ovat limittyneet toisiinsa, ja meille ei ole mitenkään selkeää, mikä on sitä sisäistä turvallisuuden tekoa ja mikä on sitä ulkoista. Uhat erityisesti ovat sekoittuneet niin, että paljon tapahtuu täällä Suomen sisäpuolella mutta sillä on ulkomainen lähtökohta.

Tärkeää on se, että meillä on yhteinen tilannekuva. Siitä puhutaan paljon, että päättäjillä pitää olla yhteinen tilannekuva, ja minä olen hyvin iloinen, että kun olen teitä kuunnellut, niin olen tullut vakuuttuneeksi siitä, että teillä ja meillä on yhteinen tilannekuva. Me haistamme ja näemme ne tulevaisuuden uhkat ja me näemme ne monipuoliset uhkat, mitä tällä hetkellä on.

Tärkeä asia, mistä meidän pitää sitten pitää kiinni, on toimivaltuudet, eli toimivaltuudet siihen, että meillä on myös oikeus ja mahdollisuus toimia. Sitten toinen kehittämisen kohde on suorituskky. Eli kaikki ei riipu siitä, onko meillä kuinka paljon rahaa. Meillä pitää olla sitä suorituskkyä, sitä osaamista, ja siinä meidän pitää sitten koulutukseen ja täydennyskoulutukseen nimenomaan satsata. Toimivaltuuksista totean vain sen verran, että lainsäädäntötoimillahan ne tietysti aina hoidetaan. Sitten ovat tietysti nämä taloudelliset resurssit, jotka ovat olleet hyvin tiukoilla kaikilla sektoreilla. Ja jälleen kerran käymme ensi viikolla niistä keskustelua.

Me tarvitsemme rahan lisäksi todella osaamista, sitä resilienssiä, ja sen lisäksi me tarvitsemme hyvää yhteistyötä toimijoiden kanssa ja työnjakoa. Olen hyvin paljon käynyt keskustelua siitä, mitä esimerkiksi poliisien työhön kuuluu, kun puhutaan esimerkiksi juopuneiden kuljetuksesta ja sitten myöskin säilöönnotosta. Minä ymmärrän oikein hyvin sen, kun olen keskustellut meidän asiantuntijoidemme kanssa, että varmasti se kuljetus on sellainen asia, että kun se poliisi kuitenkin aina sinne hälytetään paikalle, niin samassa sitten kuljettaakin. Sitten tähän liittyy myöskin tällaisia oikeudellisia ulottuvuuksia, itsemääräämisoikeuteen ja perustuslaillisiin oikeuksiin. Mutta entäs sitten se säilöönnotto ja säilyttäminen: onko oikeasti niin, että kaikki, jotka ovat niin sanotusti rauhallisesti juopuneita, kuuluvat todella sitten putkaan? Mielestäni eivät, ja nyt meidän pitääkin satsata nimenomaan selviämisasemien perustamiseen, ja hallituskin on jo aikoja sitten katsonut, että ne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

olisivat tärkeitä. Ymmärrän senkin, että kunnissa ja maakunnissa tämä ei ole aivan kovin hyvin mennyt liikkeelle, mutta toivon, että kun tulevat maakunnat tulevat, niin me todella saamme näitä selviämisasemia sitten enemmän, koska se olisi se paras ratkaisu tässä.

No, mitä me teemme tuolla sisäministeriössä? Meillä on paljon meneillänsä, vaikka tiedänkin, että tämä on monisektoraalista ja yhteistyötä tehdään muitten ministeriöitten kanssa. Meillä on puolustusministeriön ja ulkoministeriön kanssa erinomaisen hyvä yhteistyö, samoin sosiaali- ja terveysministeriön kanssa tämän terveysturvan suhteen, ja oikeusministeriötä toki tarvitaan siinä, että tämä lainsäädännöllinen puoli on hyvä. Mutta ihan sellaisia konkreettisia asioita: Me satsaamme tuohon ennaltaehkäisyyn, varhaiseen puuttumiseen, syrjäytymisen estämiseen, ja näitä esimerkiksi ovat Ankkuri-malli, mistä äsken tuossa puheessani puhuin, ja myöskin tämä Radinet-toiminta eli miten nämä radikalisoituneet ja nämä vierastaistelijat saadaan taas niin sanotusti yhteiskunnan jäseniksi. Siinä me teemme paljon työtä järjestöjen kanssa.

Tiedustelulainsäädännössä, mikä täällä jo mainittiinkin, olen aivan samaa mieltä kommentoijien kanssa nopeutetusta etenemisestä, kannatan itsekkin sitä. Ymmärrän sen, että siihen halutaan nyt tutustua, ja niin pitääkin, koska yksityiskohdat ratkaisevat. Nyt, kun lausuntokierrokselta saadaan palautteet, niin korjauksia varmasti tehdään, mutta millaisia, sitä emme tiedä. Mitä kaikkia resursseja se sitten tarvitsee, riippuu siitä, kuinka paljon tiedustelulainsäädäntöön jää toimia. Nämä kaikki katsotaan tässä vielä ennen kuin se tänne eduskuntaan tulee.

Pelastustoimen uudistus etenee.

Rajavartioston toimet: täällä puhuttiin siitä, että itäraja tarvitsee väkeä Rajaan.

Sitten nämä EU-velvoitteet: No, poliisin toimintavaltuuksien lisääminen esimerkiksi huumetilanteissa, huumeiden etsinnässä, on tänään teille tänne eduskuntaan jo siirtynytkin. EU:n hallittua maahanmuuttopolitiikkaa peräänkuulutan, ja siitä Suomi monta kertaa tuolla EU:n areenoilla puhuukin, että nyt kaikkien maitten pitää hoitaa hommansa ja Turkin pitää pitää sopimuksensa, jotta me pystymme hallitsemaan tätä maahanmuuttotilannetta. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 5/2016 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.